

The Project Gutenberg eBook of Geerten Basse, by Lode Monteyne

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: Geerten Basse

Author: Lode Monteyne

Release date: April 1, 2004 [EBook #12008]
Most recently updated: December 14, 2020

Language: Dutch

Credits: Produced by Anne Dreze and Marc D'Hooghe

*** START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK GEERTEN BASSE ***

GEERTEN BASSE

door

LODE MONTEYNE.

't Werd vinnig koud ...

De trieste Novemberdag verstierf stil-aan ... Aan den horizont vervloeiden de laatste roode bloedstrepen allengskens in 't eenbarelijk grijs van den mokerzwaren, looden hemel, laag-koepelend over de vergrauwende stad.

Hier en daar, in de halve duisternis, wipten de gaspitten aan, weifelend verlichtend den drabbigen straatweg en de vuile gevels.

Met regelmatig klotsen vloeide de Schelde immer voort, immer voort, stuwend de eeuwige wiegeling harer donkere baren, waarop met grillige trillingen en zotte wentelingen dansten de blauwe en groene of felroode vuurstrepen der kadelichten ... In de langzaam-onzichtbaar wordende masten sterrekens, zacht-pinkelend in de toenemende donkerte ... en uit de verte kwamen, klievend het woelig-bollende water, waarover nu witte schuimstrepen breed-uitwaaierden, stoer-zwarte schimmen van krachtige sleepbooten aanglijden, meevoerend een vonkelend vuuroogje in de sprietelende mastspits.

Geerten Basse staarde over 't zwarte water, met aandacht volgend de loome bewegingen van de aanpaddelende overzetboot, log-draaiend om den trein van broze lichters, door de flink-forsche sleepers voortgetrokken, te mijden. Hij ging dicht bij den rand van den kaaimuur, liep er langs tot aan het ijzeren ladderken dat in het water daalt, bukte zich, frutselde een oogenblik aan de meerkoord van zijn bootje, dat hij een eindje verder trok wijl hij vreesde den hoogen golfslag, dien de wielen van de aanlandende veerboot gewoonlijk deden opkammen. "Br! zei hij ... zoo'n kou ... Als de Sint-Annekensboot weg is, ga 'k de mijne maar onder de brug leggen tot morgen" ... Aan een ijzeren hek dat de kade daar afsloot, maakte hij zijn vaartuigje vast, zag dan hoe het even afdreef, meegesleept door de tot wit-ziedend en borrelend schuim geslagen baren door den overzetter opgezweept, die met een doffen bons tegen de ponton aanbotste. In 't roode licht van een seinlantaarn, ging hij zijn geld tellen. Eén voor één haalde hij de muntstukken uit zijn diepen broekzak, blies er de aanklevende tabak af, lei ze dan in de zware gebruikte eeltige hand, met groote diep ingesneden huidplooiën, scharrelde wat rond in zijn vestzakken, overtelde nog eens aandachtig, met klein lippenbeweeg elk nieuw getal zeggend, het geringe sommetje ... "Twee frank!... Slecht!... Amper genoeg voor de weekhuur van ons kruipkot" ... Hij nam een wit-blinkend halffrankken tusschen de gekromde vuil-gele zwart-gerande nagels van duim en wijsvinger ... "En dat 's voor mij" ... stak het dan in zijn zak ... Van onder zijn klak, haalde hij een duchtig beknabbelde pruim te voorschijn, stak ze in den mond, bekauwde ze een paar maal, lei ze dan met behendige tong-beweging vast tusschen tanden en linkerkaak, die even uitpuilde. De handen diep in de zakken, het hoofd gedoken tusschen beide hoog-opgetrokken schouders, wijdbeenend in de flodderige geribt-fluweelen broek, die hem in eene breede plooi over de beslijkte schoenblokken viel, ging hij tot bij het luid-pratend groepje der bootjes-roeiërs ... Zij hadden bijna allen een dikke afgesleten jas over hun blauwe trui of lederen vest getrokken en stonden nu, hangend tegen de schutting of stampend om warme voeten te krijgen, in een hoopje bijeen ... pruimend of rookend. Geerten trok de oorlappen zijner klak omlaag, meesmuilde vergenoegd, spritste vuil-bruin speeksel vóór zich neer op den grond, begon dan beide armen over elkaar te zwaaien, met de plat-geopende handpalmen pletsend tegen zijn lijf ...

—"t Is verdomd koud!... Hedde geen chikske Franske?... 't mijn is heelemaal afgezabberd ..."—"Arrê, bedelêer ..."—Met behendig-rappe beweging van den ruigen kop ving Geerten de toegeworpen versnapering op in zijn wijd-opengespalkten mond. Dat was een kunstje waardoor 't hem mogelijk werd te pruimen op andermans kosten.—"Kun-de nog wat anders? vroeg er een spotlachend.—Ja, zei Geerten, "ik kan nog een halffranksken van mijnen voorkop langs'nen trechter in mijn voorbroek doen vallen ... Laat de cens maar boven komen!" ... "Stoeffter ... afluizer ... Ge zijt te begeerlijk," plaag-lachten ze ...

De veerboot toette rauw, dat het tegen de huizen aanboste en 't uit verre onzichtbare hoeken weerhelmdede, heescher en korter, steeds verflauwend. Een zwaar geladen verhuiswagen, door een oud paard voortgetrokken, rolde daverend de hellende brug op. De wielen knarsten, de remkettingen rammelden. De voerder en een man van goeden wil hielpen ... 't Magere beest hing, hijgend en snuivend in 't strak- knellende gareel, omhoog-sleurend den zwaren last.—"Hardi oûwe! riep Franske ... Hardi!..." 't Dampende dier bleef staan, een oogenblik pal op de trillende strak-geschoorde pooten ... Haastig werden de remschoenen aangedraaid.—Langzaam, begon de wagen te dalen, meesleurend 't moede, afgeleefde paard. De voerman rukte aan de teugels, poogde het dier voort te trekken ...

't Schuim viel uit den muil op zijn kleederen. De zweep klitskletste klappend op den knokkeligen rug, de groote glanzende oogen puilden uit dat het wit zichtbaar werd van danige inspanning ...

Geerten, Franske en de anderen lachten, bleven toch dood-rustig en kalm-lui staan, nu en dan roepend: "Ksch! Ksch! V'ruit knol!... Vol-houwe!" ... Toen de wagen boven was, schaterden ze 't uit, wringend hun lenige lijven van groote leute.

"He, baaske, uw knol is half kapot!... Dat is geen peerd! 't Is een reepenfabriek!" Ze pletsten met de ruwe handen op hun billen van 't lachen ... "De zeever loopt langs uwen baard," zei Franske tegen Geerten ...

Een heer kwam haastig-loopend voorbij ... Bijna tegelijk sprongen ze vooruit, gedienschtig en vriendelijk ... "Een bootje meneer ..." "De(n) overzetter is juist weg," sprak Geerten, half-spottend, onverschillig, daar hij toch niet meer zinnens was een reisje te doen ...

Als een groote muur, melk-grauw en vast, kwam in de verte de mist aandrijven over den donkeren stroom ... De mannen zagen hem naderen, omvoelend met ondoordringbare geheimzinnigheid elk twinkelend havenlichtje, omdoezelend met onduidelijkheid elke lijn: de mist naderde stil-zeker als een stoere al-opslopende macht ... Nog vagelijk somberden zwarte scheepsrompen en de afbrekende karteling der donkere ijzeren loodsden, te midden der steeds naderglijdende grijzigheid, tot alles, door den dikken smorigen nevel opgezogen en omfloersd, verzwond ...

Een kort snokken tokte over het water, het steeds haastiger ontploffen van een in werking gestelden motor: het puffen en tuffen doorschokte den mist, echoode sneller en krachtiger terug van uit onzienbare hoeken ...

"Wel Janverdomme," vloekte zwaar en toornig Geertens grof-heesche baardstem ... "dat 's nu wel den twintigsten keer vandaag dat een van die stinkende moteurkens overvaart!"—"Dat 's met dien haastigen keerskensmaker van daar subiet," grapte Franske ... Allen zwegen, luisterend naar 't geheimzinnig puffen van 't vaartuigje, dat zich verwijderde achter den mistsluier. Van het Vlaamsche hoofd klonk vaag en gesmoord door de dik-wattige nevelen, het luiden der seinklok over de onzichtbare wateren, en beneden, op de vlotbrug, zwierde een brugwachter met een groote vlammeende toorts, een roodgloeienden vuurkring teekenend, die den traag-nakenden veerboot moest tot baken dienen ...

"'k Ga mijn bootje op 't droog zetten en dan ben 'k schuif!..." grommelde Geerten, norsch, "met mist, vaar ik niet ..."

't Gesprek werd nu heftiger ... Tegen die vervloekte moteurkens konden ze niet concurreren, onmogelijk! Er welden booze vloeken in hun opstandig- vertoornde borsten. Fransken, jong en levendig van gebaren, stelde voor een vergadering te houden bij Rosse Lowis, waar ze allemaal toch dikwijls kwamen borrelen, 's avonds ... Maar wanneer? "Die onderkruipers!" ... 'k Heb amper 'ne frank of twee gemaakt, zegde venijnige Charel ... "en mijn wijf moet deez' maand weer 'ne kleine krijgen ..." Ze schoklachten allemaal, spottend, om zulke vruchtbaarheid ... Dan viel weer een stilte, zwaar van drift en dreiging.

Sedert de motorbootjes, voor enkele centiemen meer, de menschen veel sneller naar de overzijde voerden, was 't reeds zoo armelijk roeiersbedrijf nog moeilijker en veel minder winstgevend geworden. Op de ernstig-geworden gezichten, waarover een nabije lantaarn, een stillen, weemoedigen schijn wierp, lag een glimp van onuitgesproken bittere treurnis of een trek van ingehouden, nauw-bedwongen woede ... De vochtige kou deed hen bibberen. De schoenblokken of dik-gezoelde en sterk benagelde laarzen klopperden den slijkerigen grond ... Geerten kwam terug bij 't groepje, hoorde zwijgend de klachten, beloofde met een norschen knik morgen-avond naar de vergadering bij Rosse Lowis te komen, ... deed eenige stappen om heen te gaan, bleef dan even staan om zijn korte bruin-doorgebrande pijp aan te steken keerde zich plots weer om; zijn ruw-omlijnde forsche tanige rimpel-kop met den verstreuvelden grijzenden ringbaard, glom even in den vuzenden schijn der aangetrokken pijp ... "Gaat-de meê, Franske ..." "Ja!" Samen trokken ze weg: Franske, jong en slank, fiks-stappend: een beeld van jeugdig-overmoedige kracht en vreugde; Geerten, kort-breed en ruw, zwalp-wiegend op de wat kromme beenen als een oud-matros ... Toen de twee donker omlijnde gestalten in het purper-doorlichte mistgordijn, onder

de verre omfloersde booglampen aan den straatweg, verdwenen waren, staken de andere bootjesroeiers de koppen bijeen ... "Zeg, dat moest ge nu niet vragen, jandomme, of Geerten bij Lowis zou komen ... hij is er gezaaien en gebraaien, hij slaapt er wel ..." schamperlachte één luid-op ... "En weet z'n wijf dat?" ...

"Bah, die is tegenwoordig meer zat dan nuchter ... hij laat ze maar zuipen ..." "Maar als Lowis, schoon Franske wat veel ziet, dan zou de jannige Geerten wel eens kunnen rijden met zeep aan zijnen buik ..."

—"Dat was rats in mijn voeten!" antwoordde stroef, Venijnige Charel ...

Nadat Geerten en schoon Franske, aan den toog van eene vuil-berookte kroeg, een borreltje in éenen teug met smakkende lippen en tranerige oogen naar binnen gewipt hadden om zich wat te verwarmen, namen de twee kameraden afscheid. Zwaar-stappend langs de slijkerige straten, door den steeds aandikkenden mist, waarin alles wegdoezelde, en die de roode en witte en blauwe lantaarns aan de schel-kleurige bargevels omvoolde met stille treurnis, trok Geerten huiswaarts ... Immer dezelfde gedachten hielden tegenwoordig zijn hoofd bezig ... 't Was een kleine denkbeeldencirkel, waarin zijn geest voortdurend ronddwaalde: Er was geen geld meer te verdienen met dien verdoemden stiel!... Een motor moest hij hebben ... 't Zou een schoon bootje moeten zijn, een flinke kas, een goeie moteur, bankjes met rood floeren kussentjes en van voor een lichtje ... Iederen avond, na 't drinken van een dikkop, of twee, overlegde hij naïef-blij, als een begeerig kind, hoe zijn scheepje zijn moest, nátellend hoeveel hij per dag méer zou verdienen dan nu, tot, met een schok, zijn kleine gedachten in-eens stil-stonden ... Nooit zou hij geld genoeg hebben om een motorboot te koopen, nooit!... nooit!! Dan verteederde hij zich over zijn eigen bitter lot ... werd plots boos, raasde inwendig ... vloekte binnensmonds ... Reeds tweemaal had hij bij zijne welstellende zuster aangeklopt om een voorschot, en bij zijn ouden vader ook; maar nergens was hij er in geslaagd een duit los te maken, bang als ze waren nooit meer een centiem van 't geleende terug te zien. Zijn zuster!... 't Was ook al wat! Omdat ze nu met een stuk waterklerk getrouwd was, moet ze toch zooveel van heuren neus niet maken ... Ze was toch maar de dochter uit een bollewinkeltje ... en Moeder-zaliger had de centjes toch zuur verdiend met koffie opschenken voor de vrouwen uit de buurt ... O dat geld!... Aan Lowis durfde hij 't niet meer vragen ... "Een moteur hoort ge te goed 's nachts," had ze gezegd ... In-eens, kwam in hem opschokken de gedachte aan een tocht, dien hij van avond voor haar maken moest naar een Spaansch stoombootje, dat op rivier voor anker lag, om een vaatje gesmokkelden wijn af te halen ... "Vijf frank weeral," dacht hij, opgewekt ...

Maar stil aan vloeiende zijn hart weer vol galligheid ... "O die vetlappen! Met hun motorekens vergallen ze 'nen mensch zijn schoonste plezier" ... Hierbij dacht hij aan 't genot dat Lowis hem schonk, en 't deed een deugdelijke kitteling over zijn rug loopen, wjl gulzig flikkerden zijn beluste oogen ... Door de drabbige nattigheid van den nevel, die stillekens dreef, wazigen rook gelijk, tusschen de lage vooroverhellende gevels der binnenstraten, waar elke woning bijna een herberg was, waaruit gulpte, snerpend-zeurige muziek, dragend zang van zat-gebralde keelen,—trok Geerten huiswaarts ... Langs hem heen gingen muf-riekende koffiëboon-raapsters, kortgerokt boven de haastig-drentelende voeten, en mannen in fluweelen buizen met hoog beslijkte modderbroeken plooiend op zware schoenen, sloffend over de glimmend-vettige kasseide ... Een reesem dronken matrozen, het gore flanelen hemd ver-open op de borst, toog hem voorbij ... Met een zekere vreugde zag hij de hossende bende voortslieren van d'eene naar de andere zijde ... Waar die binnenvallen is de avond goed ... en onwillekeurig dacht hij aan zijn Lowis ... Die rosse had er goddoje de streek van weg om zoo'n labbers uit te zuipen. Even schoklachte hij in zijn baard.—Zoo peinzend, was hij geraakt op een groot plein, waar lange platte natiewagens, dicht nevens elkander gerijd, den langen dissel ten hooge, in de vuile nattigheid van den slijkbodem, te wachten stonden op 't werk van den volgenden dag ... Geerten stak het plein dwars over, ging dan de hooge koetspoort, zwart gapend in vuil okergelen trapgevel, binnen, poosde even voor een deur, waaruit een lichtstreep op den nattig-glinsterenden gangmuur viel, in beraad staande of hij nog een snapske pakken zou, stapte dan toch maar verder, te hongerig om langer te talmen ... Op de voorschoot-smalle binnenplaats, waar vele huizekens, smoezerig-zwart gesmookt, kouwelijk bijeenhurkt en—arme, brokkelige, als oude wijvekens voor-overhangende trapgevelkens, schamel verlicht door een flakkerend olielampken vóór een Ons-lieievrouwenbeeldje, stonden stootwagens, in elkander geschoven, de berries als hulpeloos biddende armen omhoog ... Geerten sakkerde toen hij op 't nauw-verlichte venstertje van zijn krot toe ging, want hij zag dat het grauwe waschgoed nog nat hing te flapperen, lijk dezen middag, aan den langen staak die het heele nauwe binnensteegje overspande.

Geërgerd trad hij binnen, vloeken op de lippen het ruige, diep-doorgroefde weer-bruine gelaat, vertrokken; onder de norsch-bijeenplooiende stoppelige wenkbrouwen flikkerden kwaadaardig de staal-grijze oogen, anders klein en waterig ... Met een smak smeet Geerten de kamerdeur open. In 't vertrek hing een stinkende rookwalm. De lamp smookte fel, alles hullend in een halve duisternis, waarin de schrale manke meubels schenen weg te kruipen ... Uit de alkoof aan de andere zijde der kamer, steeg zacht een ronken ... Geerten bleef sprakeloos ... Met een zwaren bons plofte zijn dicht-gebalde knokkelvuist op de krakerige tafel neer, doende rinkelen de vuile besmeerde borden en tassen, achteloos bijeen-geschoven. Het snorken hield een oogenblik op, ging over in fel-blazen. Haastig draaide Geert de lamp omlaag, liep dan op de bedstêe toe, nam zijn slapende vrouw heftig bij den arm, schudde nijdig. Heur jeneveradem sloeg hem tegen ... Met een wilden ruk, sleurde hij ze 't bed uit ... "Allez, zatte teef! Allez-hop!!" ... Zich de rood-belopen, vies-ontstoken oogen wrijvend, stond Trees overeind, geeuwde lang met wijd-

opengespalkten mond en traag-strekkende armen bij 't kraken der gewrichten, deed dan met sleep-zware voeten een loomen stap naar de tafel ... sprakeloos. Ze wankelde nog even, bewoog moeielijk de dikke tong, wilde de flesch, waarin kristallig-klaarde den verlokkenen drank, grijpen ... Met weerlicht-plotsen greep trok Geerten ze uit heur handen, zette ze op tafel ... Dan, ten einde geduld, inwendig ziedend, langde hij een blikken schaal van de kast, vulde ze rap met water en kletste dit Trees in 't koddig-grijnzende gezicht ... Dit hielp, als altijd ... het deed Geerten stuïplachen en bracht zijn kwade luim tot bedaren: "En, nu vooruit met den bik!" Traag sleffend over de gespleten, vuile roode tegels, haalde Trees een haring uit de kast, zette hem op tafel naast een kom kouwe koffie ... "Eerst mijnen mond wat spoelen," zei Geerten, zette de jeneverflesch aan den mond, liet den drank wat heen en weer kloppen tusschen zijn bolle kaken, slokte dan smakkend door ... "Geef mijnen boek! Pruttige!" Nog langzamer, als met looden schoenen, sloefte Trees door de kamer, naar de deur, waarboven op een plankje smerige driecent afleveringen van bloederige liefde-romans in 't opgehoopte stof, gestapeld lagen, nam een lijvig deel er-af en reikte het haren man over ... Den velligen haring in de gekromde dikke vingers, nu en dan met de vuil-gele nagels een graatje van tusschen zijn tanden verwijderend, zat hij gretig-peuzelend te lezen hoe de jonge graaf van Salverda de jeugdige dienstmaagd door mooie beloften en suikerzoete liflafferijen verleidde, in het eeuwenoude kasteel zijner voorvaderen, juist den avond van den dag, waarop hij zich met de prachtige bruinoogige Donà Gracia verloofd had ... Geerten verslikte zich haast in een verraderlijk naar binnen gewerkte graat, beduimelde de bruine omgekrulde hoeken der gore naar tabakriekende bladzijden met zijne vette handen, gejaagd om het vervolg te weten ... Zijn innigste gedachten toch, dreven af naar Lowis. De lange koudnattige dag, de slokjes jenever, de ophitsende schunnige prikkellektuur, hadden zijn zinnen opgewekt en hij verlangde naar haar, vurig-begeerlijk. De hoekige ellebogen op tafel, het loome hoofd in beide handen waarover slierden de hangende vettig-bruine haren, zat Pruttige Trees, sprakeloos, met slaperige wateroogen, Geerten onafgebroken gade te slaan, tot, haar ingedommeld geheugen stil-aan ontwakend, ze met dikke doddel-tong heur man aansprak: "Geert ... Vader is slechter ... Sophie, uw zuster, is hier geweest, en dezen avond wordt "hem" bediend ... 'k ben er geweest ..."—Geerten zag even op, norsch-onverschillig. Zijn oogen stonden waterig-onnoozel in den door inspanning-verhitten kop ... "en ge _moet_ eens gaan van avond zulle ..."

—"Nog wat?" snauwde hij bruut.

—"Ja, er is een kaart gekomen van onzen Jef ... 't is een met een aardig koppeken ... van den Argentien geloof ik ..."

—"Laat zien!..."

Trees haalde de kaart uit een schreewerig vergulden suikerpot op de kast, reikte ze haren man toe ... "En wat schrijft hem".

Slijmerig-traag vielen de woorden uit haar kwijlenden mond ...

"Hij vraagt of z'n moeder hem nog geern mag" antwoordde Geerten, gebarend een borrel in één teug naar binnen te wippen ...

Trees zweeg, bleef roerloos staren in de hel-gele vlam der lamp.

Nadat hij gegeten had, richtte hij zich op, smeed zijn klak af, liet zijn hemd van de schouders glijden. Het sterk-gespierde, forschig-brede bovenlijf naakt, den ruigen stilaan-grijzenden kop tusschen de wat hooge schonkige schouders, stond hij voor een emmer water, dien Trees hem aangereikt had. Plassend in 't van zeep-schuimende nat, schrobde hij zijn dicht-behaarde borst, en de dik-beaderde pezige armen, dat de sprinkelingen rondspatten op de armelijke stoelen en tegen de zurig-riekende eetkast ...

"Ge gaat zeker weer naar uw rosse aanhoudster" smaalde nijdig-spottend op hoonenden toon Trees ... "moet ge niet wat cosmatique aan uwen schrobber doen?" ...

Geerten bleef kalm, al die zinspelingen schampten af op zijn taaie onverschilligheid. Vlug was hij weder aangekleed, voelde zich nu frisscher en vroolijker ...

Een wijle scharrelde hij met de hand in zijn vestzak, smeed dan twee frank op tafel ...

"Arrê en zuip het allemaal niet op ... Aperpo hedde (hebt ge) geen vodden opgekocht vandaag?"

—"k Ben niet gaan leuren ..."

Geerten stond al in de donkere gang, waar dreef een doffe huislucht, en de benauwende geur van schimmelende lompen onder 't bouwvallige zoldertrapken opgestapeld ...

—"Salut en den kost zulle! 'k Ga naar vader" ... en zich plots herinnerend ... "en haalt uwen wasch binnen!..."

"Ge komt van nacht zeker weer niet naar huis ..." schimpte Trees hem nog achterna ...

—"Verrekt!" beet hij terug, en met een nijdigen ruk klakte de deur toe, dat het heele huis schokkend dreunde, en de nog heele ruiten daverinkelden ...

Op de vitrine van het stamineeken, dat zijne vriendin openhield in een der zijstraten uitgevend op de kaai, had Geerten voor een paar jaar—'t was in 't begin zijner verkeerung met rosse Lowis—in

schreeuwend oranje-geel, met reuzen-groote vlammen-roode hoofdletters en gracielijk-buigende krullen er-nevens en er-onder, geschilderd:

The Joly Boys Bar

bij de Plezante Bazin.

In dien bijna-schuchteren vrijetijd was Geerten niets anders dan de buitengooier, de man wegens zijn sterkte gevreesd en betaald om de zwijn-zatte matrozen, die 't wat te bont maakten of met bazin en serveuse te vrijpootig werden, aan de deur te werpen ...

Mettertijd was de flinke kerel voor Lowis bijna onmisbaar geworden, want buiten die onaangename karweitjes, welke hij alleen afhandelde—zonder dat de nieuwsgierig-lastige politie d'r ooit heur neus in steken moest—, ging hij, nu en dan, 's nachts er op uit om van pas binnengeloopen schepen, gesmokkelden wijn of sigaren te halen.

Zoo was hij allengskens in 't kroegsken bijna geworden: de waard, die wel moest gehoorzamen aan de plezante bazin, doch nu niet meer alleen met geld betaald werd, maar ook liefdeloon en 's Zondags zakgeld van haar ontving, ... alzoo verdringend de futlooze fliere-fluiters, die haar vroeger het jonkvrouwelijk leven minder ondragelijk maakten.

Het kabberdoesken was er op vooruitgegaan en de bootjesroeiers-maatschappij "De ware Varesvrienden", waarvan Geerten stichtend lid was, had er haar spaarkassen hangen aan den wand tusschen een in vergulden kader ingelijsten Red Star-boot en een bont-gekleurde reklaamplaat van Scotch whisky.

Toen Geerten binnentrad, zaten de roeiers allemaal bij het venster, om de tafel, waarop—midden groote glimmende bierplasjes—de met kralend gersten gevulde, schuim-gerande glazen stonden met—bij sommigen—een potsierlijk-buikend dikkopken ernaast. Hunne ruige gezichten kropen weg onder ver-vooruitstekende dik-geboorde kleppen, waarop bengelden zijig-glanzende, kleine kwastjes ... Ze pafden uit korte pijpen, dat de rook, boven hun bijeengestoken koppen opwolkend, de fel-brandende gloei-gaspitten omfloersde met een nevelig waas ... Anderen zaten stom-roerloos, de hand aan het bierglas, te luisteren met open-hangenden mond in 't domme gelaat, waarin de oogen slaperig knipten; vermoeide lijven, die indutten in de broeierige hitte na den langen dag, doorgebracht midden de wisselende winden, die opdansen deden de woelige wateren der Schelde.

Na een kort gesprek met Lowis, zette Geerten zich bij hen, met den rug naar den toog, juist tegen over Schoon Fransken, die strak voor-zich uit starend met glunder-gulzige blikken volgde iedere beweging van Lowis' wel gevulde gestalte, tronend voor den spiegel van 't met veelkleurige glazen en licht-doortintelde drankflesschen versierde buffet ...

"Awel! Geert? Hoe is 't met uw vader" vraagde Venijnige Charel ...

Bij 't smakkend rooktrekken om zijn korte pijp te doen vunzen, antwoordde Geerten heel kalm, met zijn gewone heesche baardstem: "Bah ...den ouwen dag, hé ... vier en negentig zulle!..."

—"Is de Heilige Jozef ziek?" kwam Suske van Loock, de oudste der roeiers, er tusschen—"als die niet naar den hemel gaat weet ik er alles van ... en gij zult wel een schoon stuiverken trekken" ...

Hij lachte, op voorhand genietend van wat hij zeggen ging ... "Hij 'n heeft voor niets, vroeger, in geen tien jaar bij zijn vrouw geslapen ... Ah-ah-ah!... Veel kinderen wilde hij niet!... Ah-ah-ah!... Dien H. Jozef!... Niet kwaad zijn, zulle Geerten!... 't Is maar bij manier van spreken!" ...

Dat was 't oude geschiedenisje, dat hij vroeger zoo dikwijls had moeten slikken en waardoor uitgelegd werd, waarom zijn zuster Sophie, de bloem van 't kwartier, juist tien jaar jonger was dan hij ...

Wanneer de laatste achterblijver binnen was, begon de beraadslaging ...

Venijnige Charel deed een verwoeden uitval, waarin de motorbootjes vervloekt werden, en de invoerders voor uitgekochten—een woord, dat hij op de laatste socialistische meeting gehoord had—van 'nen vuilen herbergier, gescholden werden ...

Hoe heviger de door jenever en bierdampen opgewonden spreker donderde, zich heesch schreeuwde, zijn tanig-onbeduidend gezicht waarin de oogen uitpuilden, rooder werd, hoe meer Geerten bijna-onverschillig luisterend de noodzakelijkheid begon in te zien, om zelf een motorbootje te bezitten ...

Zich hullend in dikke rookwolken, peinsde hij, wikte en woog, herkauwend wat gedurende den heelen dag niet uit zijn kop was geweest, wat hem meer vervuld had dan de gedachte aan Lowis: hij zou kost wat kost een moteurken bezitten ... Een teug slurpend aan zijn nog vol glas, mengde hij zich een oogeblik in 't verwoede, dol rumoerige gesprek ...

"'t Is dien smeerlap van 'nen Rik Schampavie, die 't eerst akkoord heeft geslagen met den baas uit 't Fleschken aan de Werf ..."

De roeiers luisterden aandachtig, of hun eene openbaring werd gedaan ... "En die heeft hem 't

geld geleend ... en nu moet den Rik, iederen dag een deel van de winst afstaan tot afkorting ... en daarbij 'nen grooten percent betalen!" ...

Neen, een eigen bootje wilde Geerten. Nog een beetje geduld maar—innerlijk jubelde hij—dan zouden ze den sterken Basse hooren tuffen tot over 't water ... Vader had wel wat geld ... Sophie gaf hem bovendien ieder jaar een twee honderd frank, rekende hij ... dat kon onmogelijk opgaan ... en ...

—"Nog een pint Geert?" vroeg vriendelijk Käthe de serveuse..

—"Ja, en 'nen beste erbij" ...

... Vader kon toch niet eeuwig leven ... hij was erg ziek ... bediend ... 't winterde fel ... wie weet?...

Terwijl Geerten mijmerend en afgetrokken volgde het razen der anderen, wier woorden beukten en scholden, als vloeken rolden uit de van toorn-verhitte, brutaal-stoeregezichten, hield Franske de oogen niet af van Lowis, die met een dronken Engelschman, hangend tegen den glimmend koperen toogrand, een sleepend praatje voerde ...

In den anderen hoek der gelagkamer, op een mooi-rood fluweelen zitbank, was Käthe terug tusschen hare twee klanten gaan zitten—piepjonge, baard-looze "printers,"[1] die haar met lodderlijkverliefde blikken begaapten en waartegen zij grapte ...

Noot: [1] Leerling op een schip: "Prentice."

Beide jongens naderden haar dichter, beproevend te zoenen heur frissche nat-roode, steeds treiterend weggetrokken lippen, tot zij de ondernemende indringers met klokkenden, hoogen lach op zij duwde hen aanmanend te betalen ...

Met vollen greep nam een 't geld uit zijn broekzak, liet het rinkelend tinkelen op de marmeren tafelplaat: ...

"Take what you like". (Pak wat ge wilt).

Franske keek het na ... Een gouden affaire dacht hij ... en weer staarde hij Lowis vlak in 't volle gezicht, blankend onder 't zware vlam-roode haar, waarin de valsche steenen der hoornen kammen vonken schietend flonkerden ...

—Wat 'n wijf! bewonderde hij en spottend-meewarig, viel zijn stralende blik op zwijgenden Geerten óver hem ... "Geen spek voor zijnen bek" ...

De zatte matroos zwalkte met knikkende knieën naar de deur toe, wierp dan de bazin eene kus-hand toe ... Geerten zag het en zijn gelaat bleef onbewegelijk-strak ...

—Niet jaloersch, peinsde Franske, nu, 'k zou het zelfde doen ... zoo'n schoon affaire!...

Hij pinkte eens naar Lowis, die nevens den "printer" was gaan zitten ...

Ze lonkte terug, heel natuurlijk ... De oogen van Schoon Franske blinkerden van louter leute ... 't Pakte wat hij sinds dagen als een vaag, bijna onuitvoerbaar plan in zich omdroeg ...

—"De teerlingen! de teerlingen!" riep Venijnige Charel zenuwachtig- gehaast.—"We zullen smijten en wie 't minst gooit, moet dezen nacht 't moteurken van Schampavie naar den duvel helpen, gelijk hoe!..."

—"Aangenomen?" vraagde Suske, frutselend aan de gouden oorringen, die hij droeg als voorbehoedmiddel tegen oogziekten ...

—"Ja! Ja!" Verward schreeuwden ze 't door elkaar.

Geerten, die een oogenblik met verre aandacht de sprekers in hunne heftige bewijsvoeringen gevolgd had, juichte luide toe, want Schampavie had hem, lange jaren geleden, eens in 't Schipperspaleis, de danszaal van 't kwartier, een kermislied gekaapt, en die smaad leefde wrokkend voort in Geertens borst ...

Heupwiegend kwam Lowis den teerlingenbak brengen. De mannen sprongen recht, namen plaats om de ronde tafel, juist onder den lichtenden gasluchter, midden 't vertrek. Lowis bleef staan, nieuwsgierig kijkend, zijlings-lonkend naar Franske, die heur voortdurend gadesloeg, bewonderend de gevulde ronding der borst spannend in 't zijden lijfje, waaruit mollig-gedraaid de wat sproeterig-roode armen staken ...

—"Allô, niet stooten zulle!"

De dobbelsteenen rolden in den bak!... "Negen! voor Suske!" Weer viel de stilte ...

Heimelijk naderde Franske Lowis, die hem vink-oogend wenkte. Nu stond hij nevens haar, kittelde even heur arm ... Ze schoklachte ...

"Zes!... Ai mij ... Charel!"

"Stilte!... Sst!..."

Wijl Geerten met gespannen aandacht eenen worp volgde, neep Schoon Franske, belust, in de malsche heup der deerne. Ze gaf hem een licht stootje met den voet tegen zijn been ... Zijn hart vloeyde vol gloeiende zaligheid ... Hij moest werpen!... Als 'k 't hoogst smijt!... dan ... Hij dacht

niet verder en gooide ... Twaalf ... Hoerah, Franske!... Overmoedig gierlachend, greep hij in 't geniept, achter Geertens rug om, de hand van Lowis, kreeg een fermem druk weerom ... trok snel terug, voelend de sluw-loerende oogen van Venijnigen Charel op hen gericht ...

Geerten was aan de beurt. Onverschillig bolden de ivoren kubusjes in de roodbeplakte doos, buitelden zottelijk koppeken over, bleven toen stil liggen.

"De twee apen!" (de twee eenen.)

Een schaterlachen doorschokte de lichamen der roeiers ...

"Gij moet gaan! Santé zulle," riep Charel hoonend.

"Daar doe 'k het orgel op spelen!" zei Lowis gekscherend, en met een kort klikje begon de metalen plaat te draaien en de tonen van een gevoelerig, alom-bekend Engelsch deuntje, trippelden door de kamer, dom-vroolijk en vuig-dartel, lijk den perelenden lach eener dolle maagd ...

Käthe zong mee ... De "printers" brulden onverstaanbare woorden, de roeiers hadden dwaze pret, tot de plezante bazin, met een klein gebaar, wat stilte verkreeg en Franskens welluidende, sentimenteel-bibberende neustenor alleen, in gemeen haven-engelsch, 't roerend "Chorus" voortzong ...

Because I love You...

My only one regret,

Since then we 've never met

Because I love you...

Yes, my heart is yours!...

Because I love you!...

Hij bezag Lowis, voelde dat hij haar bekoorde, dat ze "zijn" was ...

Geerten liep over den slijkerigen steenweg langsheen de eenzame kaden, nu en dan groote stappen nemend om te mijden de wijde plassen door den regen achtergelaten ... Een bolle wind woei ... Met schrikkelijk razen holde hij over de zinken afdaken, deed de flakkerende gasvlammen dansen achter de driftig rammelende ruiten, huilde woest in het touwwerk der vast-gemeerde schepen, waarvan de zwiepende masten, nauw zichtbaar in de duisternis, boven de goederloodsen uitstaken ...

"Wat 'n hondenweer," peinsde Geerten ...

Hoog in de lucht, nu en dan mat-zilvrig beglansd door een ronde maan, zeilden wild over 't waterig blauw de witte wolken, die de bries uitrafelde en stuk-scheurde, de flardende brokken met omstuimige vaart voort-jagend ... Een eenzame locomotief, uitpuffend blanke rookpluimen, seffens door den gierendenden wind tot pluis verstoven, manoeuvreerde, af en toe luid-gillend ... Geerten hoorde hoe losgelaten wagens donderend tegen elkander botsten, tot opnieuw weerklonk een eentonig toeten, gevolgd door rauw fluiten, en de locomotief een nieuwe reek rammelende wagens voortduwde ...

Geerten maakte de oorlappen van zijn klak los, bond ze onder de kin vast, want zijn ruige wangen tintelden van kou ...

Loopend langs de huizen, om zich tegen den zoevenden wind te beschutten, begon hij na te denken over hetgeen hij nu doen ging ... De frissche nachtlucht verhelderde zijn brein, waarin nog hingen nevels van wiskey en gerstenbier. Hij moest gaan ... maar waarom was 't lot juist op hem gevallen?... Waaróm?... en wanneer alles nu eens uitkwam? Dan zou hij niet gemakkelijk uit de handen van 't gerecht blijven ... en de anderen ook niet ... Ja, ja, ze zouden wel zwijgen ... Kon 'n mensch wel iemand betrouwen?... Verdomd toch, waaróm was Franske nú juist bij Lowis gebleven?... Weer hoorde hij zijn eigen woorden van daar straks, toen de mannen allemaal reeds weg waren en Käthe met één der "printers" ook al heengegaan was!...

"Gaat-de mee doór, Franske?" ...

Waarom was Franske toch gebleven?... Hij kon er geen kop aan krijgen ... Nu was hij misschien al naar huis ... Hij trachtte zich die gepeinzen uit het hoofd te zetten, probeerde te denken aan hetgeen hij nu uitvoeren moest!...

Ik zal den moteur kapot kloppen, of een stuk er af vijzen ...

Maar onweerstaanbaar kwamen dezelfde gedachtekenen, klein en bepaald, weer in hem optikkelen ... Neen, Franske en Lowis, dat ging niet ... Nen jongen van twintig en een wijf van in de veertig! Toch wist hij dat zijn redeneering geen steek hield, dat hij ze enkel wilde aannemen om rustig te kunnen blijven ... En hij woont zelf met zoo'n net lief ... Als ik er zulk een vinden kón! frisch en mollig, een bloem op een veld!...

Geerten vond die voorstellingen leutig, ze verdreven de achterdocht, die hem 't hart verknaagde ... Jaloersch was hij niet, neen ... maar toch ... Lowis was van hem, ... daar moest Franske zijn pooten afhoûwen of anders ...

De donkere Scheldebaren, opkammend met schuimende koppen, beukten razend de vlotbrug, die verlaten lag in den blauwendenden maneschijn ... Wat verder, tegen de kade, donkerden de sombere scheepsrompen, beweegloos op den woesten, kletsenden golfslag van den door storm ópgezwiepten stroom. Van uit de onzichtbaarheid der wijsche duisternissen kwam nu en dan, bij vlagen aanwaaien het schorre toeten van een aankomend schip ...

Geertens' dikgezoelde schoenen klopperden de houten brug onrustig; hem beving een gevoel van schrik, niet meer te overmeesteren hoe meer hij naderde ...

Beneden in het stillere water achter den steenen pier dansten lichtekens de roeiboortjes, bij elken schuimgolf, die klokkend tegen den houten steiger klotste ... en wat afgezonderd, gansch met zeildoek overspannen, dicht tegen elkander aangeleund, dobberden die vervloekte motoreken, rank en sierlijk in 't nu en dan door wolken verduisterde wijfelschijnen der maan ...

De stilte was zwaar, soms een korte pooze verbroken door 't heftig loeien van den wind en 't bulderend rollen der tuimelende baren van den hollen vloed.

Geertens moed nam af. Hij vond zich-zelfen laf, futloos-laf!: een ongekend gevoel voor hem. In zijn beneveld denken klaarde geen enkel beeld.

Schuw speurde hij rond, sprong in een bootje, dat vast tegen den steiger lag: het wiegelde vervaarlijk, schepte wat water. Met een enkelen stap stond hij wijd-beenend overeind in 't naastbij liggende sloepje, dat hij zacht afdrijven deed tot het hem mogelijk werd zich vast te klampen aan den boeg van een ander vaartuigje, gemeerd aan een ijzeren ladder, die langs den kademuur daalde ... Nu was hij tegen de motoreken ... Hij zou toeslaan ... Zijn groote lierenaar had hij reeds geopend om een groot gat in het over den motor gespannen zeildoek te kerven ...

Sluw-voorzichtig meed hij den vagen schijn van een lantaarn op de kade ... Kalm wilde hij wezen ... Nu zou hij 't doen; nu ... Als hij maar eens zoo'n moteurken bezat! Dwars door 't natte strakke zeildoek gaf hij een groote snee, trok dan gejaagd zijn mes terug. Voetstappen weerhelmden op de brug, die naar den steiger daalt. Omziende, bemerkte Geerten een blinkenden politiehelm, die hem ineens alle bezinning benam ... Vlug richtte hij zich op, het bootje waggelde, dreef wat af ... in een oogwenk had hij de ijzeren ladder gegrepen, trachtte op de laagste sport te springen. Zijn één been plonsde in 't ijsskoude water, maar met een forschen wip zijner sterk-gespierde armen trok hij zijn geheele lichaam omhoog, klauterde snel naar boven ... dan liep hij ijlings weg ...

De politieagent zette hem achterná ... Geerten hoorde zijn haastige passen achter zich, hol klinkend in de nachtstille straat ... De wind zoefde fluitend langs de huizen ... Daar kwamen matrozen aan ... Die zouden hem den weg versperren ... Vluggerepten zijn voeten. Een schrill tuiten gierde, lang-gerokken, boven den wind uit ... Geerten wist wat dit beduidde: nu zou er hulp opdagen voor den agent. De zeelui waren vlak bij: ze breidden hun armen uit om hem op te vangen. Woester rende hij, niet voelend de matheid van zijn half-versteeven been ... Met een razenden sprong, en forschen zwaai zijner knoestig-gebalde vuisten sloeg hij zich door de half-dronken mannen heen ... Dáár was een smal zijstraatje, met een rappen zij-sprong was hij den hoek om, ademde toen wat rustiger, liep minder snel, overtuigd dat zijn vervolger hem nu niet meer op de hielen zat. "Als 'k maar de wijk uitkom, dan zal de sloeber me niet meer volgen." Met flinken tred hamerde hij de droog-gewaaide gaanpaden, kwam op de lanen, waar de wind de naakte magere boom-geraamten schudde, afknakkend de doode takken, die met een doffen smak neerkwakten op den harden grond. Hoog in de lucht jachtten nog steeds de donker-dreigende wolken. Uitblazend, liep Geerten na te denken. Mislukt! Hem kon het gaar niet schelen, maar wat zouden de anderen zeggen! Franske en Venijnige en Suske en de rest?... en dan Lowis?... Dat ze verdomme allemaal dachten, wat ze wilden ... maar Lowis?... bah ... dat zou wel schikken ...

Straat-in, straat-uit stapte hij, recht naar de kroeg zijner vriendin. Nu stond hij voòr de dichte deur, zwarten rechthoek in den hel-gelen gevel, waarop amerikaansche en engelsche vlagskens geschilderd waren. De straat lag eenzaam en verlaten-stil ... Geerten klopte, het klonk dof door heel het huis.—Geen roering kwam er achter de neergelaten voorhangen op het eerste, waar Lowis sliep. Met saamgeknepen vuist, bonkerde hij harder en harder op het nauw-toegevende paneel. Dan ging hij midden den steenweg staan, strak-starend naar de bovenramen. Niets bewoog ... Hij merkte, laag, tusschen de franjes der rol gordijnen het zachte wijfelschijnen van het vet-pitje, dat steeds brandde op de nachttafel naast hun bed ... Zoo duidelijk zag hij alles vóór zich. Zoo warm was het nevens heur bloeiende lijf ... De hevige wind deed zijn losgeknoopte jas opflapperen, versteeft zijn nat-koude been. Vloekend, met krampachtig-gebalde knuisten, begon hij op de deur te beuken, woester en woester steeds, wijd de toorn in hem vlamde, daar in-eens, in hem het pijnende vermoeden klaar-geworden was, dat Franske bij Lowis kon zijn ... ofwel een ander ... zooals vroeger ... een van die jonge snotneuzen van "printers" ... zij één en Käthe één, overlegde hij ... "Sakkerdomsche ros!" Zenuwachtig-kort bonsde hij op de niet-wijkende deur,

waarachter alles stil bleef en roerloos ... Niets hielp ... "Als dat moest waar zijn! 'k vermoord ze morgen allebei ... zoo'n smeerlappen!"

Mismoedig, uitgeput, toog hij naar huis, om daar te slapen, wat hem sinds langen tijd niet meer gebeurd was ... De zware poort van zijn steegskens stond op een kier ... Hij duwde ze open, liep behoedzaam langs den muur, voetje voor voetje, bevreesd van tegen een stootwagen te loopen, stak dan het enge binnenplaatsje over, trad zijn huisje binnen ... Toen hij de lamp ontstak, na lang scharrelen om stekjes te vinden, schoot Trees wakker. Ze zette zich in 't bed overeind. In heur vieselijk gezicht plakten de hangende haren. Ze wreef zich de oogen uit, wierp het gore deksel wat terug ... keek slaperig-verbaasd ... "Zijt gij daar?" vroegde ze verwonderd ... "wat 'n eer van u te zien!..."

"Laat me gerust" bromde Geerten, zich uitkleedend.

—"Buitengesmeten" meesmuilde ze nog spot-lachend ...

—"Zwijg, verdjuusche, zatte teef!..." Hij zag de jeneverflesch half-leeg, op tafel staan, nam ze òp, zette ze aan den mond en met klokkend geluid slokte hij eenige teugen naar binnen ... Dan kroop hij bij zijn vrouw, tusschen de vunze lakens ... "Allez, schuif-op, vijf voet van mijn lijf, Pruttige ..." Trees gehoorzaamde, grommelde tartend: "Bij Lowis èh, daar is 't schooner ..."

—"Gaat ge zwijgen!" De gedachte aan zijn lief, deed hem pijn ... Toen hij, door den drank beneveld, reeds half in slaap was, schudde Trees hem opnieuw wakker ...

—"Geert!... Geert!... vader is slechter. Er moet bij gewaakt worden" ...

—"Laat me gerust, ... 't is goed ..."

Met trage galmen sloeg het vier uur, op de huisklok ...

's Anderdaags was het laat vooraleer Geerten op de kaai kwam. Eerst durfde hij niet gaan, eindelijk had hij zijn schaamte overwonnen: Zouden die moedige mannen blijven voortwerken, wanneer een polies naderde? Dàt wist hij wel beter ...

Het weder was opgeklaard. De lage zon wierp op alles een zachten schijn, deed lichttikkelingen dansen op de nog schuimgekopte golfjes ...

't Zal toch nog regenen, meende Geerten ...

Suske, Venijnige Charel, Domien en heel het zootje, stonden bijeen, toen Geerten, de handen diep in de broekzakken, met zwalkenden gang, hen naderde ...

Seffens vraagden ze hem, nieuwsgierig en drukdoende, naar zijn wedervaren van den vorigen nacht. De uitslag was hun reeds lang bekend, want Rik Schampavie en zijn kameraden—de onderkruipers!--waren al een keer of twee overgevaaren met "typen" van de Yachtclub. Tegelijkertijd brachten ze elkaar op de hoogte van de schade, die de storm van den nacht aan enkele yachten had aangericht ... Wèl hadden ze den Rik hooren sakkeren en vloeken alle duivelen uit de hel, bij 't bergen van zijn zeil, maar hij was toch vertrokken ... dus was alles mislukt ...

Geerten moest bekennen en hij schaamde zich weer ... hij, die doorging voor den sterksten man van heel den "bassin", was gaan vluchten vòor den helm van een spichtig-mager politiemanneken.

"Wat 'n vijg!" spotte Venijnige Charel half-luid, "'t was verdomd juist de Sprot, die hier dezen nacht de wacht had,—zoo'n vijg."

Geerten hoorde het, verkropte zijn spijt, vroeg in-eens naar Franske dien hij niet ontwaarde, zóo maar om 't gesprek af te leiden ...

"Bij Lowis blijven slapen ... wat nu ..." schamperlachte Charel ...

Geerten stoof op: "Als ge dat nog zegt èh, breek ik U armen en beenen! Venijnige beest!"

—"k Zeg de waarheid," snauwde de andere terug.

"Sakkerdju!" vloekte Basse rauw, rood van woede, bijna stikkend ... Met een forschen zwaai sloeg hij zijn rechterarm om Charels lijf, trachtte met de linkerhand zijn tegenstrever bij het leelijke hoofd te vatten.

"Hardi," kisten de toegelopen omstanders, krachtige buildragersgestalten met bloote borst, tusschen de donker blauwe truïen der bootjesroeiers.

Charel wankelde, viel ... Zijn kop bonsde op de bonkig-puntige kasseide, bloed sijpelde langs zijn haren ... De twee vechters rolden in 't slijk, lagen een pooze roerloos, zwaar ademend.

"Hardi!" "Houwen!" "Geeft hem het Geerten!" Basse lag boven, zijn vijand duchtig stompnd, liet wat los ... Met een krachtigen ruk wierp Charel hem om, zette zijn linkerarm hem op de borst, voelde zich in-eens sterker, en begon verwoed, met hard-gesloten vuist, te beuken in Geertens zwellende gezicht, roepend met heesche keel dat allen het hooren zouden ... "Vijg!... Hoorndrager!... Vrijwillige hoorndrager!... Vijg!..." 't Deed hem deugd te kunnen uitbrallen zijn wraak ... "Hoorndrager!..."

De over de vechters heen-gebogen gezichten straalden van pret ... De roeiers lieten begaan, schudden de koppen: "Geerten is ver op ... hij heeft zijnen meester gevonden" ...

—"De garde! De garde!" ... klonk luide en spottend een hooge jongensstem ... Suske en Domien trokken Charel van Geerten af, die met moeite overeind kwam ... De diender, spleet door de omstanders, dreef ze uit-een, liet de vechters aftrekken ...

Geerten toog huiswaarts ... Alles deed hem pijn: zijn neus was afzichtelijk en zijn blauwe oogen zwollen, hij sleepte zijn gekneusde been. In dikke korsten droogde het zwart-vettige slijk aan zijn frak ... Met de mouw veegde hij de sprenkelingen van zijn pijnlijk gezicht. Dat was de eerste maal dat hij overwonnen werd, de eerste maal; 't smartte hem innig-diep te weten het afnemen zijner krachten, en meteen werd het hem duidelijk dat Lowis, Franske verkiezen moest boven hem, den bijna afgeleefden vent ... Toch wilde hij niet berusten ... Wraak zou hij nemen ...

Waarom moest het juist Franske zijn die hem bedroog ... Franske die zoo'n fijn liefje bezat, jong en gezond, veel netter in ieder geval dan die smerige rosse kloek. Hij vormde het vaste voornemen Fientje te verwittigen, want twifelen aan hetgeen Venijnige Charel, zoo driftig en luide uitgeroepen had, deed hij niet meer ...

Gedurende enkele dagen, tot de gezwollenheid van zijn gezicht verdwenen was, bleef Basse van de kade verwijderd, terend op de luttele centjes, welke Pruttige Trees won met den verkoop van oude lompen. 's Avonds trok hij gewoonlijk naar zijn zieken vader, die op een kamerken woonde in eene niet ver-af gelegen buurt, bracht zoo een nacht of drie wakend door aan het ziekbed van den "Heiligen Jozef" ... Innig-overtuigd was Geerten, dat het met den ouden niet lang meer duren kon, en hoe stilliger zijn meening werd hoe meer het denkbeeld van een eigen motorbootje te bezitten op den voorgrond trad.

Dàt werd Geertens troostgedachte, waaraan hij zich vastklemde en die hem over alle geleden smart heenzette. Dàt zou zijn wraak wezen! Bersten moesten ze! Lowis en Franske en Charel en heel den "bataclan." Maar Lowis zou hij niet lossen, dat niet! Liever verloor hij zijn rechter hand ...

De plezante bazin, welke gehoord had van het gevecht door Geerten voor haar geleverd, was er door gevleid, en wel inziende hoe onmisbaar hij voor haar bedrijf was, had ze eenigszins berouw gekregen, dat ze hem met Franske bedrogen had ... Maar den jongen, krachtig-levenslustigen roeier met het lenige lijf en het mooie haast fijnbesneden nauw-zongebruinde aangezicht, wilde ze óók niet lossen ... vooral nù niet meer ... Ze peinsde en herpeinsde, wikte en woog, tot heur breed geweten zich tevreden stelde met de zoete oplossing, ze alle beï te houden—den jongeren uit groote verwachtende liefde, en in stilte ... den ouderen om zijn diensten, en openlijk ... Zoo was het goed want op Franske, kon ze niet zoo erg rekenen: hij was veel jeugdiger dan zij en vroeg of laat trouwde hij toch eens met zijn eigen lief, waarmee hij kamerde. Heel ijverzuchtig was ze niet, wijl ze 't leven nam lijk het komen wilde, hetgeen heur steeds voordeel gebracht had. Geerten bleef weg ... Ze besloot ten langen leste hem te schrijven, wel-bewust dat hij gaarne genoeg terugkomen zou, maar niet durfde ... 't Kostte haar oneindig groote moeite om met de zwaar geringde vingers der stramme ongeoeffende hand, zoo delikaat mogelijk, zonder vooral haar eigen waardigheid en fierheid eraan te wagen, de niet gewillig-opwellende denkbeelden op papier te brengen ... Käthe moest helpen ...

Lieve geert:

Kompt toch gauw vroem, want we missen uw hard...

Lot de mense mor chouwele en geloofd alleen uw trouwe Lowis...

Dienzelfden avond nóg was Geerten terug bij zijn geliefde en liet zich heur streelingen welgevallen, want ook in zijn gemoed was alles rustig geworden na lang nadenken. Waarom zou hij jaloersch zijn, waarom als 't misschien niet eens waar was, wat de babbelkousen rammelden ... en al was 't nu zóo, hém kon 't niet schelen, als hij maar de bovenste bleef ... Meer mocht hij immers niet verlangen van iemand met een estaminet als die van Lowis ... Zijn motorboot vulde thans veel meer zijn zinnen, dan de vleeschelijke vrouw.

Toen Geerten terug aan de ponton verscheen, waar gediensdige tongen reeds alles aan het klokzeel gehangen hadden, werd hij begroet als de "Vijg", iets waaraan hij zich niet stoorde, en, om het te toonen, ging hij met Franske en de anderen om zooals vroeger. Lowis mocht tevreden zijn over Geerten, want stipt volgde hij haren raad: 't was maar om de klanten niet te verliezen ...

In zijn hart bleef Geerten Franske haat toedragen, maar hij toonde het niet, vast besloten in 't geniept wraak te nemen, want dat dien flierefluitter terug komen zou, wist hij omtrent zeker, vooral wijl de rosse als vredesvoorwaarde gesteld had, niet elken avond meer te blijven slapen ... omdat het te ... moeilijk was voor ... 't opstaan, 's morgens, wanneer Geerten al heel vroeg vertrekken moest, hetgeen de nachtrust der plezante bazin stoorde, en dan ... de taterende geburen ... en 't belang der zaak!...

Och, daar maalde hij niet om, vooral nu hij toch om den anderen nacht bij zijn zieken vader waken zou ...

Op een namiddag, heel onverwacht, ontmoette hij 't lief van Franske, Fientje, met haren mosselwagen ... Hij groette vriendelijk joviaal, deed haar stoppen, bestelde voor vijf centjes mosselen ... Met volle handen grabbelde ze in den hoog-opgetorenden, zwart-slijkerigen stapel, waaruit hier en daar besmeurd wier-groen opstak, nam eenige schelpen in de linkerhand, maakte met handige mesbeweging de schalen open ... Geerten pakte de mosselen aan, slurpte gulzig het vette, witte mollige vleesch naar binnen ...

"'t Zijn er goei" lachte hij ...

Met voorzichtige, sluwe woordjes bracht hij 't gesprek op Franske. 't Mooi-slanke, blonde Fientje, kloeg dat hij zoo weinig geld afgaf, laat thuis kwam, soms 's nachts in 't geheel niet omzag ... Waarom trouwt ge niet? vroeg Geert ... 't Meisje gibberde luid-op ... "Zijt ge zot?... Dan heb ik in 't geheel niets meer aan hem ... nu is hij nog bang, dat ik hem zal laten stikken, maar dan ben ik gebonden ... 'k zou u bedanken, zulle ... zoolang er geen kinderen komen, kamer ik liever." Geerten moest toegeven, met spijt, dat het huwelijk Franske zeker niet verbeteren zou ... "Hij is te schoon," bemerkte hij, sarcastisch ... "Wat kunt g'er aan doen," zuchtte Fientje. De roeier had er een heimelijk plezier in zijn wraak stillekens-aan voor te bereiden ... "Ja, wat kunt g'er aan doen? 't Is zonde, dat hij niet begrijpt wat 'n lief ding gij zijt ... enne ... naar ..."

"Wat zegt ge" hijgde 't mosselvrouwken ... "naar?..."

... "een wijf als rosse Lowis ziet," voleindde Geert, traag opslurpend de laatste vette mossel, die Fientje hem aangeboden had.

De tranen sprongen in haar klare oogen. "Dát had ze nooit gedacht!... Zonder verder te talen, zette zij zich schrap, stootte heur wagen voort. Geerten hoorde hoe, na een wijle, haar stem, schor en tranerig-onduidelijk klonk bij 't roepen van 't gewone "kêpeleê."

"Die heeft beet," grinnikte hij, zeker zijn doel te hebben bereikt ...

's Anderdaags kwam Schoon Franske, tot groote vreugde van al de bootjesroeiers, met een koppel blauwe oogen, en een gezicht gestriemd door nijdig-rood-bekorste krabben, naar de vlotbrug ...

—"Dag blauwe-geschelpte," spotte Geerten, uitschaterend zijn dollen leute ...

—"Vijg!" beet Franske kort-af, terug.

Den heelen voor-winter door, sukkelde de H. Jozef, steeds afnemend in krachten, en nu was elk uur het einde te verwachten. "God zij geloofd" had Sophie—zijn dochter—gezegd, "want dat lijden is niet meer om ná te zien," en hierbij dacht ze vooral aan 't geld, dat ze daarná niet meer hoefde te geven en waardoor reeds zooveel ruzie met haar man in huis geweest was ..."

"Geerten zal dezen nacht tot twaalf uur waken," had Pruttige Trees gezegd, ... "dan kom ik zelf, want hij moet van-avond, gelijk alle jaren met nieuwjaarnacht, naar 't feest van "'t Kasken" in de maatschappij" ... Om zes uur was Geerten zelf gekomen, op zijn paasch-best gekleed.

't Sneeuwde buiten ... De lucht was éene grijsheid van schommelende donspluisjes en beneden, op de achterplaats, zongen kinderen ...

"Deezeken schudt zijn beddeken uit

en laat zijn pluimekens vliegen" ...

De vlokken plekten tegen de bedompte ruiten der krankenkamer. Een olielampken brandde zacht-pinkelend op de kale schouw, waarop een gladde spiegel het twinkelend lichtje weerkaatste. Het vuur in de potkachel smeulde, nu en dan viel een gloeiende sintel met luid tikken in den aschbak, wierp even een ras-verstervende oranje-klaarte op den donkeren vloer ...

—"Niet te hard stoken, fluisterde Trees bezorgd, "ánders heeft hij het te benauwd" ... en ging dan heen ... De duisterte hing dik in de hoeken, vulde de gansche kamer, waarin alleen wit-vlekten de lakens op 't ledikant ... De zieke sluimerde: zijn oude, gele, ingevallen gelaat, met diepe kuilen aan de slapen en onder de diep-liggende oogen bezijden den grooten scherp-belijnden arendsneus, scheen klein midden de blanke bolling van het kussen. Alleen de ring-baard, weeldrig-wit krullend, leefde nog ... de gerimpelde wassen handen lagen roerloos op het omgeslagen laken. Beweegloos zat Geerten bij het bed, in kalmte afwachtend, het gebeuren dat nakend was. De sneeuw geruischloos en zacht viel steeds in pure blankheid ... De uren gingen voorbij, trage weggetikt minuut na minuut ... Soms galmde boven 't doffe straat-rumoer uit, de torenklok, afbrokkelend de laatste stonden van het stervende jaar ... Dichtbij beierde 't klokje van 't naburige klooster. Dan kwamen alleen maar de geruchten der straat, dempig en ver-af tot in de kamer doordringen: het wanluidend gekletter van metalen balken op een hotsenden wagen, het schelle hoornblazen van een krantenjongen. In 't aangrenzend kroegje, klonken onophoudend zeurige harmonicadeuntjes. Geerten trok even een venstervoorhang op: Het sneeuwde niet meer

... Het kleine achterplaatsje, beneden, lag wit en verlaten in den maneschijn, die wondere tintelingen leven deed in de kristaliseerende blankheid. Pelsranden lagen op elk vooruitstekend deel der zilvrig belichte gevels, en de daken kropen weg onder hermelijnen mantel ... Geerten liet het rolgordijn terug af: in 't vertrekje werd het donkerder, en op den neergelaten voorhang, stond klaar afgeteekend het kruishout der ramen. De zieke bewoog, mompelde iets onverstaanbaars ... Geerten boog zich over hem heen: "Eens drinken, vader?" ... Hij schonk een glaasje vol van den wijn, dien Sophie gebracht had, wilde het den kranke geven: hij weigerde. Dan dronk Geerten het zelf maar uit, tongsmakkend, deed ook nog een flinken teug aan de flesch! Bah, ze hebben wijn genoeg ...

Ziende dat vader hem toch niet meer herkende, nam Geerten zijn plaats terug in en wachtte ... Buiten werd het leven woeliger ... Er drongen gezangen dóór tot in de stille kamer en hij zag, in verbeelding, de hossende en dansende benden, die nu juichend de straten van 't Schipperskwartier doorliepen, om hoopvol-feestelijk te begroeten den nieuwen tijd ... Wellicht zou hij dit jaar zijn droom verwezenlijkt zien en eindelijk een motorbootje bezitten. Misschien!-Half-soezend zat hij te tobben.—Veel geluk had hij in de laatste tijden niet gehad. Het gescharrel van Lowis met Franske, kon hij niet verduwen en steeds ging hij gedrukt onder dien spotnaam van hoorndrager. Openlijk heette hij alleen "de vijf," maar hoe gewoon zijn omgang met de overige roeiers ook was, toch wist hij dat ze hem achterduims bespotten. Hij liet ze begaan, beloofde zich groote vreugde, wanneer hij een moteurken bezitten zou. Dat wás zijn levensdoel en éenige bekommring geworden. En, nádenkend, wikkend en wegend, begon hij uit te cijferen hoeveel vader wel kon gespaard hebben. Moeder was nu vijf jaar dood en dan had de ouwe 't kleine snoepwinkeltje en 't koffie opschenken voor een gering sommetje overgedaan aan een buurvrouw, 't Was juist voldoende geweest om den doctor te betalen, want Moeders langdurige ziekte had heel wat geld gekost ... "Ja, ja", overlegde Geerten ... "en toch met het beetje dat overbleef en met de tweehonderd vijftig frankskens, die Sophie ieder jaar afdokte, kon zoo'n oud man leven, ... en zelfs wat wegleggen ... of had hij soms alles opgedaan?... Alles!... 't was onmogelijk: immers Vader was gierig, dronk weinig, rookte niet meer bijna ... Er moest toch nog wat overblijven ... al was het maar een honderd frank of twee ..." Werktuigelijk stond Geerten op ...

't Gewoel in de straten was aangegroeid. Duidelijk klonk het roezemoezen der stemmen in de aangrenzende kroeg. Met den opstekenden wind, die buiten de versche sneeuw deed opwirrelen en verstuiven, kwamen bij vlagen, brokken van zeurige straatliedjes aanwaaien ... Behoedzaam nam Geerten de lamp van de schouw, hield ze dan een stonde boven 't steeds meer invallende gelaat van vader ...

... 't Gele doodsgezicht was effen en stil in den zachten lichtgloor, de oogen waren geloken, de adem reutelde, doende opstreuvelen—heel even maar—kleine haartjes van den baard ... Alleen de handen, groot en beenderig, met lange knokkelige vingers en vuil-zwarte nagels, liepen als spinnen over 't omgevouwen blanke laken, plooiend en herplooiend ...

"'t Zal afloopen" peinsde Geerten kalm, berustend: die dood, waaraan ze zich allen zoo lang reeds verwachtten, kon hem niet meer schokken. Het zou enkel zijn de verlossing uit het lijden van een arm-verlaten grijsaard, en 't ophouden van slapelooze nachten voor den forschen Geert ... "Ieder moet sterven en als men al meer dan tachtig jaar geleefd heeft, is men in de wieg niet versmacht" ...

Op de teenen schoof Geerten naar de kleine in eik-geschilderde kast, die in de donkerte van een hoek, achter 't bed, scheen weg te kruipen, zette de lamp op het blad, trok een schuif open, en zocht ...

't Sloeg elf uren ... "Trees zal gaan komen," dacht hij. Zijn ruige, bruine eelthanden scharrelden zenuwachtig rond in den kleinen lichtkring die van onder de lampkap uitkegelde ... Gejaagd verlegde hij doosjes en ledigde een ouwe draad-versleten geldbeugel van moeder zaliger ... "Niks!" Hij doorsnuffelde ijlings elk hoekje, neusde nieuwsgierig tusschen elk blad ... "Dat 's 't huishuurboekje ... Hier in dien kerkboek" ... Er lagen sokken, met groote gaten, opgerold in de schuif. Geerten doorzocht ze, trok ze om, drie, vier keer, werd nijdig en vloekte boos, niet vindend den gewenschten schat. De zieke ademde moeilijk: de lucht reutelde in zijn keel ... zijn handen bewogen krampig, zijn mond hing open, schuim-lippend. De lijnen van 't ingevallen gelaat stonden scherper en hoekiger, de rimpels dieper-gegroeft, de oogleden nauw open op de reeds gebroken oogen ... Hijgend, jachtend-verlangend, grabbelde Geerten in de half-neerhangende schuif, alles vergetend in zijn zucht naar geld. Al wat hem hinderde liet hij ten gronde vallen ... Nu hurkte hij neder voor de wijd-open deuren. In de duisterste hoeken morrelde hij met grijp-grage vingers. Zijn oogen brandden onder de borstelige wenkbrauwen ... Plots, stroomde zijn hart vol warme vreugd, deed het feller hameren van blijde verwachting: hij had een zakje ontdekt, opende het ras ... De inhoud rolde met kleine tokkelgeluidjes over den grond, verspreidde zich ... Geerten vloekte luid: 't waren de lotonummerkens, die hij gevonden had ...

Zou vader iets gehoord hebben?... Aarzelend trad hij op het bed toe, zag hoe onbeweeglijk daar neerlag het uitgeleefde lichaam ... bevoelde haastig de stil-gevallen handen. Geerten schrok hevig ... sprong weg ... boog zich voorover ... de adem ging niet meer ... 't Ging rauw en snijdend door zijn brein: hij is dood ... De stilte viel drukkend om hem. Nu durfde Geerten niet meer zoeken naar geld. Zijn kop werd als voos, bij 't eenvoudig denkbeeld aan vaders toch-nog-onverwachts-gekomen dood, die hem wonderbaar voorkwam: een vertrek zonder afscheid of tot weerziens- zeggen, een verraderlijk wegsluipen op onhoorbare voeten ... Wat kon hij nu doen ... Trees bleef maar weg, en in heel het kleine huis was geen levende ziel meer ... Mocht hij nu naar

Lowis gaan om mede te feesten?... Alles was betaald ... hij moest ... of Franske zou weer ... Als Trees nu maar kwam ... misschien was de Pruttige weer zat!...

In-eens, bruusk-geweldig, verscheurend de grootsche stilte, de plechtig-wachtende geruischloosheid der ijl-wordende minuten, vulde 't schorre toeten van honderd stoomers, 't hel-metalen galm-tingelen der jubelende klokken aan boord der zeilers en 't scheurend-gieren van luide mistseinen, de vorstdoortintelde winterlucht, daverend van geluiden heenvlagend over de feestvierende stad, aan flarden rukkend de laatste stonde van 't heen snellende oude-jaar, juichend-begroetend den jeugdigen, hoop-rijken, nieuwen tijd ... De geruchten werden grooter, omvangrijker, overal opstijgend, alles door-dringend ... In 't kroegje brulden dronkaards een gekke "brabançonne", en in de straat joelden en tierden de pretmakende benden.

En Geerten dacht in eens aan Lowis, die door ieder nu gekust werd in 't donker, wanneer, klokslag twaalf, de gaspitten uitgedraaid werden. Zijn bloed liep warm en heftig door zijn lijf ... hij vloekte ... ô die Trees!...

Hij hoorde stommelen op de trap ... Daar was ze! Ze trad binnen, wierp haar bont-geruiten sjaal achteloos neer op een stoel ...

—"Ehwel?" ...

—"Dood," zei Geerten ... "Ga roep iemand om hem te lijken ... hij is al bijkans koud ..."

—"k Zal 't wel alleen doen ... een ander moet er zijn neus niet insteken ... en Sophie ook niet ..."

—"Niks gevonden?" vroeg ze ná een poos, naar de in wanorde liggende kast gaande om de lamp te nemen.

—"Niks," antwoordde Geerten norsch ... "'k trek er uit ... Zijt ge niet bang?" ...

—"Bang, begod,!" ... schamperde Trees, een slok zuigend uit haar fleschje, terwijl ze de kachel opkoterde en water opzette ... "Zie, als de moor maar al kookte, dan was 't gauw gedaan ..."

De deur draaide dicht achter Geerten ...

De straten waren slijkerig. De witte sneeuw van den vooravond was vertrapt tot vuil-gore massa, waarin de voorbij rijdende karren diepe sporen hadden gedrukt, glimmend in den blauwen maneschijn. De daken zilvrig belicht blankten hel tegen de ijl-donkere lucht, waarin de twinkelende sterren geprikt stonden ... Beenend langs heen de huizen, spoedde Geerten zich voort ...

Achter de hel-oranje stralende vensters der talrijke drankhuizen klonken vroolijke stemmen en luidruchtige orgelmuziek, en in 't voorbijgaan gluurde hij een danszaal binnen, waar in het verblindende licht van electriche gloeilampen, tusschen de schreeuwerige pracht der goud-omrande spiegels in de wanden, rondzwerfden tollende paren. In de verte zag hij de opspichtende masten van een zeilschip; fel-wit op de stalenlucht teekenden de sneeuw-belijndera's. Nog een straatje ... Hoe meer hij naderde, hoe grooter de drukte werd ... Zingende en zwijmelende matrozen liepen gearmd met liefde-deernen; pretmakers met volkswrouwen, dik gerokt en hoog gekapt sprongen in 't opsprinkelende slijk voor de deur eener herberg.

Aan den hoek der straat, waar Lowis woonde, bespeurde Geerten in de kringende klaarte van een lantaarn, een blikkerend voorwerp in 't slijk. Hij bukde zich en vond een hoefijzer ... Dat 's geluk peinsde hij en zijn mistevreden gezicht verhelderde: hij zou zijn motor hebben dat jaar ...

Bij Lowis waren de rolbeluiken neergelaten. Van wijd reeds, hoorde hij de luide stemmen der feestvierenden ... De deur stond op een kier. Geerten wierp ze open, stond in de hel-verlichte zaal ...

Onder 't pletsend licht van den vergulden gas-luchter, juist voor de schenkbank, stond de groote ronde tafel, waarom al de leden zaten van het Spaarfonds der Ware Varensvrienden. Lowis troonde nevens Franske. Geerten deed of hij 't niet merkte ...

—"Ne gelukkige zulle" ... wenschte hij, de uitgestoken handen schuddend ... Van Lowis kreeg hij een fatsoenlijken zoen op de stekelig-bebaarde wang ...

—"Zoo laat" zei ze ...

—"Vader is dood" ...

—"Is de H. Jozef dood?" wonderde Suske van Loock.

—Uitgeleefd, antwoordde koel-kalm Geerten ... uitgegaan gelijk een keersken ... Gulzig begon hij te smikkelen van hetgeen Käthe hem voorschooft, niet gewaar-wordend hoe de glanzige oogen der plezante bazin op hem rustten. Al zijn denken concentreerde zich op 't aankopen van een moteurken, want nu had hij zekerheid dat vader wèl wat zou achterlaten ... wat kón dat hoefijzer anders beduiden?...

—Nu gaat ge erven? meesmulde Franske ...

—Peeschijven, jokte Geerten terug ... Ze zouden 't nooit weten, besloot hij, Lowis ook niet ... 't Leek hem of hij 't geld al vast had. Al de teleurstellingen der vorige uren, 't vruchteloos zoeken, scheen hij vergeten, nu hij het heil-voorspellende hoefijzer in zijn zak droeg.

De luidruchtigheid nam toe ... De oogen der smullers glommen in de roodgloeiende gezichten. Nog enkelen peuzelden aan 't laatste beetje van 't opgediende konijn.

—"Wat kat, Vijg?" plaagde venijnige Charel, schoof de schaaltes met kluifjes toe, deed de moegekauwde monden even vertrekken tot een glimlach.

't Bier klokte in de dorstige kelen ... Käthe deed het orgel spelen, en weer zong Franske met zijn neus-tenor een sentimenteel tingel-tangelliedje. Geert knabbelde voort. 't Vet droop hem in den baard. Met groote teugen spoelde hij 't schuimende dikke gersten naar binnen: zijn oogen flikkerden genotvol.

—"Alló Geert, laat eens zien wat dat gij kunt of Franske doet u nog den baard af," gichelde Käthe, wierp hem een stukje koek toe, dat hij in den wijd-opengespannen mond opving ... "Wat 'n bakoven" schertste Franske. Toen Geerten nog een konijnenkop had af gekloven, dronken ze allen hun glas leeg, en werd de tafel op zij gezet, want Lowis en Käthe wilden dansen.

Franske walste lustig met de plezante bazin ... Geerten zag hoe hij ze dicht tegen zich aan prangde, en 't liet hem koud. Van heel den nacht, keek hij naar Lowis niet meer om en dronk lustig al wat men hem voorzette, trakteerde Käthe, die nevens hem was komen zitten, neep haar tersluiks in de mollige armen en kriebelde ze onder de oksels dat ze stuiplachte en de overigen mee kwamen helpen ... De rosse gierde van pret, liet zich in stilte zoenen door Franske ... Käthe ging van den eenen naar den anderen, werd door de bedronken mannen op bier en wijn onthaald ...

Geerten voelde zich moê en ijhoofdig: hij werd het gewaar dat hij toch zou moeten heengaan, dat Lowis nu alleen naar Franske verlangde en hem wegsturen zou ... Kwaadaardig besloot hij het langst mogelijk te toeven. 't Deed hem toch leed, te beseffen hoe heel anders het nu was tegen 't vorige jaar, toen ná uitbundige uitspattingen, Lowis nog vuriger dan anders naar hem verlangde en ze heur rond-mollig-, warm lijf tegen 't zijne vlijen kwam, daarna ... wanneer ze alleen bleven ... Tot den laatsten roeier, zwijmelend en lallend vertrokken was, talmde Geerten, en 't werd hem tot een wrang-genot toen hij er in slaagde Franske mee te troonen ... Ze durfde hem niet openlijk bedriegen!

Vóór hij zich te bed begaf, bestaarde hij nog eens het vuile oude hoefijzer, en in zijn binnenste bloeide open de blijde hoop ...

"De H. Jozef" was begraven. 't Loopen achter de vergulde lijkkoets, langs de vuile slijkstraten in den vroegen ochtend, had op Geerten een pijnlijken indruk gemaakt. Op de begraafplaats, wanneer de lange smalle kist in den verschen kuil, donker-gapend te midden der tintelende blankheid van de hier nog ongerepte sneeuw, verdween, was zijn hard-omkorst gemoed volgeschoten en 't schupken beefde in zijn ruwe eelthanden wanneer de aardklompkens op de kist neerdoften ...

Nadat hij in de tegenover het kerkhof liggende herbergen, met eenige zeupkens klare zijn emotie doorgespoeld had, toog Geerten te voet naar de stad terug, heel-alleen, wyl de anderen zich per rijtuig naar het sterfhuis lieten voeren, waar Sophie en Trees cognac zouden schenken: hij wilde niet terug naar vaders kamer. De koude lucht deed hem goed, verfrischte zijn zwoele gedachten. Drie dagen reeds liep hij rond met de zekerheid dat vader geen duit had nagelaten. Met Nieuwjaarsdag zegde Trees, dat ze niets gevonden had, ondanks heur lange zoeken en Sophie, zijn zuster, had schertsend gelachen toen hij naar geld vroeg.

—"Waar zou vader de centjes vandaan gehaald hebben! Had ze hem niet moeten onderhouden sedert moeders dood?"

Toch was Geerten niet heelemaal overtuigd. Eens toch had vader een bankje naar Jef, zijn petekind, gestuurd, en dan het hoefijzer! Aan die geluks-voorspelling klampte hij zich wanhopig vast, en in hem leefde soms lichtend op het voorgevoel, welhaast de noodige centjes voor een motorbootje te bezitten.

Vóór hij naar huis ging, wipte hij even bij Lowis binnen. Ze deed heel vriendelijk want ze behoefde zijne hulp om een mand champagnewijn aan boord van een Fransch schip te gaan afhalen. Heur frissche vleeschelijkheid kittelde hem plezierig, zijn onwil bezweek voor de lieftaligheid van haren blik en 't was laat in den namiddag eer hij vertrok, met de belofte 's nachts, na 't vervullen der opdracht, bij haar te komen.

't Donkerde toen Geerten thuis kwam. In de kamer waarin somber hing de duisterte van den nakenden nacht stapte hij een oogenblik heen en weer. De geruchten der plaats: het scherpe zware blaffen van een hond, het kermend schreien van een zuigeling of 't rauwe hoorn-toeten van den dagbladventer drongen dof tot hem door ... Traag begon hij zich uit te kleeden, wierp jas en broek wanordelijk-slordig over een stoelleuning, fluitend een straatdeuntje, trok zijn weeksche kleeren weer aan en zette zijn verkleurde pet, met het bengelend kwastje op de ver-vooruitstekende klep, op zijn ruigen kop.

Dan eerst stak hij de smerig-besmeurde olielamp op, die in 't trieste vertrek zijpelen liet heur gele klaarte, onheimlijk-begloorend, de manke meubels en de vuile tafel waarop nog glommen bruine koffieplasjes naast ongewassen wit-blinkende kopjes van 's morgens. Een nog onaangesneden brood lag nevens een droge korst ... Geerten grommelde, schonk zich een bakje koude koffie in, beproefde de korst te breken, smeet ze dan kwaad op de teil terug; en het

versche brood vattend, maakte hij er met de mespunt machinaal een kruis op, sneed zich een dikke homp. Koffie-slokkend verduwde hij 't brood met groote brokken, die zijn wangen uitpuilen deden.

"Verdomme, nu is dat wijf nog niet thuis ... en 't is bij zessen ... Ongeduldig was hij, nieuwsgierig te weten of er nu toch in 't geheel geen geld was, want weer hoopte hij, heel vagelijk en onvast ... Zijn blik boorde in de toekomst, waar op de goudig-doorzonde blauwheid der golven zijner droomzee, licht-veerend danste het vurig-begeerde motorbootje, blank van kiel als een zwaan, met donker-fluweelen zitbankjes en een mooi-puntig wimpeltje, rood en wit, en op den stevig-scherpen boeg in gouden letters ... de naam ... ja, wiens naam?... de zijne?... die van Lowis?... Als ze dan al lang niet met een ander, met Fransken ...?!... was weggetrokken ... Had hij maar 't geld, dan kon hij ze vaster aan zich binden, want tegen een motorbootje had ze zich vroeger alleen gekant uit vrees centen te moeten bijleggen ... en 's nachts kon het roeibootje nog steeds gebruikt worden als 't noodig bleek ... wanneer hij 't geld had, zou hij heur een geschenk koopen, een broche, of eene "brachelet" of ...

Geerten vernam een scharrelen aan de voordeur, een stommelen in den gang, dan kwam, zwijmelend, met hangende haren en waterige oogen Trees binnen-zwalken, liet zich neerkwakken, plomp-zwaar op een stoel, de armen strak langs het lichaam, het hoofd loom-zwaar zakkend op de borst ... 't Scheen of ze, dood-vermoeid, in eens overvallen werd door looden slaap, of ze niet meer bij-machte was te beheerschen heur lijf, dat zakkerig ineen-gedrongen, hing tegen de stoelleuning. Heur trekken lijnden slap en uit den scheef-getrokken, halfopen mond kwijlde schuim-speeksel ... Geerten beoogde haar met schamper-lachenden blik ... "Ge zijt verdomd strontzat, Pruttige!" ... Na een wijle ... "En, is er geen nieuws over 't geld?... "Allez toe, verdomd, hangt het kieken niet uit ... Hop!" ... Met ijzeren vuist omklemde hij haren arm, schudde heftig het willooze, voddige lichaam ... Geerten was toornig ... Zijn gezicht werd rood en zijn trekken nijdig-hard. Ruw, vatte hij zijn vrouw bij de schouders, poogde ze te doen rechtstaan, gaf heur een dof-klinkenden stomp in de zijde ... Lam-log zeeg 't slappe lijf terug op den stoel, maar op den grond kletterden neer met helder metaalgeluid twee groote, blanke vijffrankstukken die wegrollden onder tafel, wat waggelden, eindelijk met helder kinken omvielen. Vlug bukkend raapte Geerten ze op met grijp-grage hand ... Hier was geld!... geld!... Er was meer!... Er moest meer zijn ... Zooveel was er nooit in huis, kon er niet in huis zijn na drie dagen verlet van hem ... en Trees was al sedert acht dagen niet meer gaan leuren ... De stinkende lompen onder de trap, bleven het huis verpesten, werden niet verkocht.—Er was geld! meer geld!... Hij trok den diepen zak, in 't smoezelige kleed van Trees, om ... vond nog enkele frankstukken en smerige nikkeltjes, centen en een gedeukte wilde kastanje ... Er was geld, meer geld! Vloekend en tierend, schudde hij zijn vrouw, neep heur den neus toe dat haar borst uithijgde den zwaren jeneverstank, sloeg met vlakke hand haar in 't gezicht, dat zijn ruwe eeltvingers er hel-rood op afgeteekend stonden ... Dan liep hij naar de waterkruik en 't oude middel gebruikend, pletste haar een geut in 't gezicht, dat de vuile vette haarklissen ervan dropen en Trees, proestend, de oogen opende ...

—"t Geld! 't Geld! schreeuwde Geerten schor ... 't Geld van vader!"

Verwilderd staarde ze hem aan, poogde te spreken, kon geen woord over de neerhangende lippen krijgen ... "'t Geld, 't Geld van mij!"

Trees stond nu recht, haalde de schouders op, knikte neen ...

Razend, met een hol-klinkenden vloek, gaf hij zijn wijf een stomp in volle gelaat, dat het bloed haar uit neus en mond gulpte ... "'t Geld!... 't Geld!..." Heescher gilte hij, moeilijk doorslikkend het overvloedige speeksel dat op zijn trillende lippen schuimde ... Rood-beloopen stonden zijn oogen, ver uit hun kassen.—

Het onvoorziene geweld deed Trees tot bezinning komen, ontzuurde haar. Nu eerst verstond ze goed wat Geerten begeerde, en nà de verwondering over de onverwachte, vroeger nooit ondervonden mishandeling, had de schrik haar bevangen. Terwijl 't bloed in roode vlekken stolde op heur vet-plekkige kleed, slofte ze schichtig bijna door de kamer, tot bij het bed, kroop er half onder, pakte een oud staalzakje van graan beet en zich oprichtend, overreikte het aan Geerten, die met loerende oogen van wantrouwen gevolgd had elk harer bewegingen ...

In 't flauwe gloren der lamp, schudde hij 't beursje ledig op de tafel ... zijn oogen flikkerden, zijn dikke, gele handen scharrelden koortsig met zwart-gerande nagels in 't geld ... tellend ... briefje voor briefje —platstrijkend en beduimelend om zeker te zijn dat geen twee bankjes aan elkaar kleefden ... Hij vergat Trees en Lowis ... en de heele wereld ... er was geld ... geld ... wel vierhonderd frank ... Er moest méer zijn ... ze had er veel van opgezopen ...

"Trees ... hoeveel hebt g' er afgenomen?... Met trillende stem bekende ze vijffrank verteerd te hebben ... Er moest meer zijn, meer ... zei Geerten weer, hardnekkig ...

Dan, na kort bedenken, bruske: Van wanneer hebt ge 't geld in huis?...

Toen vertelde ze met kort-uitgestooten woorden, nog bangelijk ...

"Met nieuwjaarnacht, wanneer ge weg waart, heb ik gezocht, overal ... en in de lollepot van moeder zaliger ... heb ik ... in een toegeknoopten rooien zakdoek van vader ... 't geld gevonden ..."

"Goed, antwoordde Geerten kort ... stak de bankjes en 't zilver terug in grijze staalzakje, dat hij in zijn binnentasch borg ... en nu Salut!..."

Met groote stappen beende hij naar de deur, wilde weggaan ...

Schuchter, met tranen in de stem en wrang-vertrokken gelaat van bittere ontgoocheling, smeekvraagde Trees ...

"Gaat ge nu alles óp-doen, Geerten ...?"

"'t Gaat u niet aan, pruttige zatlap!" beet hij haar bruut terug.

"Laat ons de helft doen," riep ze nog met beef-stem, toen hij reeds in de gang stond ... òf geef me wat voor 't huishouden" ...

Geertens zware, vierkante, krachtige gestalte verscheen terug in de deur ...

—"Om op te zuipen zeker ... Niks verdomsche teef!... en smoel toe, of!..."

Met forschen armzwaai en ballende vuist, deed hij een dreiggebaar ... "of 'k zal u raken!..." Trees kromp in-een van schrik ...

De straatdeur viel klakkend achter Geerten toe ...

Het heele huisje daverde van den schok ...

Geerten sprak met niemand over zijn onverwacht geluk, zelfs voor Lowis bleef hij gesloten en over zijn plan een motorbootje te koopen, repte hij geen woord. Trees zou heuren mond wel houden, want elken dag herhaalde hij als een bruut-kort bevel ... "Smoel toe, of ..."

Weer verscheen hij 's morgens heel vroeg reeds op de kaai, trachtte zooveel klanten mogelijk te bedienen, was voorkomend en minzaam-beleefd ... bezielde met den vasten wil meer centen te verdienen, hopenoeg zich stil-aan een vaste klandizie te verwerven ... Met de andere roeiers hield hij zich nu minder op. Sedert de nederlaag in de worsteling met venijnigen Charel, was zijn populariteit afgesleten. Tusschen Franske en hem kwam het stil-aan tot een breuk vooral na de poets, die hij den jongen met Nieuwjaarnacht bij Lowis gespeeld had. De veete tegen de motorbootjes verscherpte en nu ging er bijna geen dag voorbij of er werd eenige schade aan de scheepjes toegebracht, vooral aan dat van Rik Schampavie.

Nu Geerten er ernstig begon aan te denken zelf een motorken te koopen, poogde hij zich bij Schampavie en zijn gezellen aan te sluiten ... 's Avonds, in 't naar huis gaan, bezocht hij meermaals "het Fleschken", trof er nu en dan den Rik en zijn maten aan, trakteeerde soms met een rondeden dikkoppen. Hij voelde zich nu bijna volmaakt-gelukkig, vooral wanneer hij bijwijlen na 't avondeten, de hem op aanvraag toegezonden catalogen met modellen van motorbootjes, zat te bestudeeren, heel alleen, terwijl Trees de gedurende den dag gekochte lompen bij den opkooper te gelde maakte ... 't Wijf mocht niets weten, ze zou heur tong roeren, maar werken moest ze, werken iederen dag en de centen afgeven, anders sloeg hij heur onbarmhartig ... Hoe lang zou 't nog wel duren eer hij zijn motorken aanschaffen kon?... 't Hoefijzer, dat hij tegen den boeg van zijn roeibootje gespijkerd had, deed hem wel wat meer verdienen en ook, 't weder was gunstiger dan in 't begin van den winter ... maar rekenend en herrekenend vond hij dat er nog wel honderd frank ontbraken ... Geen kleinigheid!... maar komen zouden ze er ... vast en zeker!...

Kort nà nieuwjaar had hij Lowis eenen geel-satijnen met zwarten kant bezetten onderrok, dien Käthe op zijn verzoek gekocht had, ten geschenke gegeven. De plezante bazin had zich dan weer bijzonder lief en inschikkelijk getoond en verscheidene nachten achtereen had hij weer 't groote geluk gesmaakt nevens zich te voelen haar verleidelijk-weeldrig vleesch-lichaam, warm van onstuimigen lust. Maar nu slabbakte het weer en Geerten vermoedde wel, dat Franskens jeugd het op hem steeds winnen zou ...

Nu zijn wensch ging vervuld worden, wilde hij niet dat Lowis hem heelemaal ontvallen zou en soms knaagde de jaloerschheid aan het volle-heerlijke geluk, waarin hij waande te leven. Op een triestigen regen-morgen, in Februari, stelde Rik Schampavie vast, dat zijn motor niet meer werkte, wijl kwaadwilligen het schroefje stukgeslagen hadden. Dan beschuldigde Geerten in 't geniept, Franske, en 't werd hem een zoete victorie wanneer hij vernam hoe de Rik met zijn vrienden, zijn medevrijer hadden afgerammeld.

Stil-aan was hij begonnen met Franske te haten, en uit wrok beklapte hij hem bij Lowis, maakte hem verdacht bij de andere roeiers.

... o Die zouden staan kijken, wanneer Geerten, de Vijg, de Hoorn drager, hen concurrentie zou aandoen met zijn motorbootje ... Duivelsche pret lichtte in zijn blik wanneer hij daaraan peinsde.

Het geld, dat hij van Trees afperste en het zijne, scheen niet aan te groeien: ze konden toch niet leven van den hemelschen dauw! Hij probeerde nu zooveel mogelijk van de anderen te krijgen, liet zich trakteeeren waar hij maar kon en was innig-verrukt, wanneer Lowis hem 's avonds met haar eten liet: dat was seffens een half brood gespaard, want thuis had hij verboden nog toespijs te halen ...

Er ontbraken hem nog meer dan tachtig frank, en indien hij zijn oud roeibootje nog voor dertig kon verkoopen was 't een buitenkansje.

Waar zou dat briefje van vijftig vandaan komen? Het geduld begon hem te ontbreken, om te wachten tot hij de rest door bezuinigingen zou bijeen gegaard hebben ...—

Klaarder en klaarder, al verzinnend, tikkelde in zijn geest òp, de verlokkende gedachte, die som bij Lowis te stelen ... Een misdaad was dat zeker niet ... Aan de kaai robberden ze allemaal, de bazen net zoo goed als de werklie ... en Lowis had heur geld ook niet eerlijk verdiend ... Had hij zelf voor haar niet een rond sommeken door smokkelen gewonnen ... Wat waren in vergelijking daarbij, de arme vijffrankskens die ze hem betaalde?... niks! niemendál!... Allengskens dacht hij aan niets anders meer ...

Zooveel hinderpalen waren uit den weg geruimd, met vurigen ijver had hij nu alles bereid om zijn wenschen vervuld te zien en thans—om 'n arme vijftig frank, zou hij een half jaar of langer nog tegen hongerloon moeten zwoegen, eer zijn verlangen voldaan werd ... Verdòmd ... dat mocht niet gebeuren!...

Aan Lowis kòn hij dat geld in leen vragen, maar hij zou dan moeten liegen en Geerten was bewust dat zij hem nog steeds genoeg beheerschte om hem spoedig den worm uit den neus te halen en dat wilde hij niet ... òf ... ze zou weigeren, en dan werd het eene onmogelijkheid de som daarna weg te nemen ... 't Sempelst was nog in-eens te pakken, wat hij krijgen kon ... Bij dit voornemen bleef hij ...

Wanneer hij nu in 't kabberdoesken aan de tafel tegen den toog zat, loerde hij immer met begeerige blikken naar de lade, waar de ontvangen munt met zilvrig-klinken, of doffen smak inviel ... Maar de bazin verwijderde zich zelden, en gebeurde het soms dat ze nevens een klant plaats nam, dan hield ze steeds het sleutelken van de op slot-gedraaide schuif bij ... in haren diepen moederkenszak ... onder haren zijden bovenrok verborgen ...

't Ving aan Geerten in 't end te vervelen en die wantrouwigheid der rosse waardin kwetste hem ...

Veertien dagen voór vastenavond verwittigde Lowis hem, dat hij een tonnetje Sherry van een Engelsch schip moest afhalen ... 't Valt mee, zei ze ... morgen is 't nieuw-maan ... en er zijn vijf frank voor u bij ...

Toen kreeg Geerten een kostelijken inval, die zijn heele tronie verhelderde en diepe lachrimpels over zijn bruin-verweerde kaken tot in de grijzende stoppels van zijn ringbaard deed loopen: Hij zou 't volle vat verlapen aan 'nen kroegbaas van de kaai en Lowis wijs maken, dat hij den heelen boel in 't water had moeten werpen, daar hij bijna door nachtwakers gesnapt werd!... Ze zou hem toch niet durven aanklagen of ze was zelf bakvisch ... dat was jandòme een goei lol!...

't Werd een dichte dreigende regennacht, met een zwaar-donker bewolkte ster-looze lucht: over stad en stroom, één duisternis waarin als versomberde ...

... Metforsch-breedestrecken, de riemen geruischloos scherend over de opkammende baarkens, roeide Geerten terug naar de kade. Achter hem, log-onbeweeglijk, plompte de zwarte romp van de stoomboot, waarin de kleine lichtrondekens der kajuitspoortjes gelig glommen. Handig en rap had een vertrouwd bootsman, het niet heel zware wijnvaartje, zeer behoedzaam neergelaten in het vaartuigje, dat nu door de dalende en stijgende waterwemeling heendreef ... Geerten zag vóór zich de stoomers aan de kade, wier vele lantaarns hem tegenblonken: wit, rood en purper ... Over den stroom rustte een zware stilte, waarin soms ópklonken, duidelijk en klaar, de verre kettergeluiden van neerratelende kraankettingen op een lossend schip ... Breede lichtstroomenvloeiden uit booglampen aan den oever, doorboorden de ijle duisterte der ruimte, dansten in krinkelend-uitwijdende vuurstrepen op de golvenwriemeling, vervloten eindelijk lijze in de eeuwig klotsend-zingende deining ... Behendig ontweek Geerten de te schelle klaarte, verbreedde zijn riemslagen, poogde geruchtloos door de waterkabeling heen te glijden, voorzigtiger wordend naarmate hij de aanlegplaats naderde ... Nu hij bijna voor eigen rekening smokkelde beving hem vrees. Hij liet zijn sloepje drijven met den afvloeïenden stroom mee, langsheen den steil uit den vloed opsteigenden boord van eene postboot, zette zich overeind, de beenen schraag op de achterste zitbank en flikkerde ... Zoo stuurde Geerten heel gemakkelijk het vaartuigje tot tegen een ijzeren ladder, waaraan hij het vastmeerde ... Dan klom hij, vlug-buigend en strekkend armen en beenen, de sporten op, tot zijn hoofd boven den blauwen steen uitstak, oogde gespannen-kijkend links en rechts, en, niemand bemerkend, ging hij een dikke koord van twee haken voorzien, aan beide bodems van het tonneken vasthechten, klauterde ijlings op de kade, trok voorzichtig zijn vracht omhoog ... Sterk als hij was, viel de last hem niet zwaar, doch gaande brak 't koude zweet hem uit. Hij was een oogenblik beangst ...

Heel levendig beeldde hij zich in wat hij aan Lowis zou voorliegen: hij zag den blinkenden helm van den agent juist opdagen terwijl hij het vat omhoog heesch, voelde zich in gevaar, liet het touw los zoodat alles in 't water plofte en hij wegloopen kon ... Hij grinnikte in zich zelven, toch verschrikt door de fel-scherpe voorstelling. Zonder verontrust te worden geraakte hij met zijn tonneken, langs een achterpoortje, in 't bordeeltje "Zum siebensten Himmel", waar de baas den Sherry kocht voor vijf en zeventig franken ...

Geerts hart popelde van vreugde: nu zou hij zijn motorken kunnen koopen en comptant betalen! Uit danige blijdschap gaf hij een rondeken bock aan den baas en de drie bar-meiden, die tot diep in den nacht, achter de even weggeschoven purperen gordijnen, te vergeefs de klanten hadden verbeid ...

't Was bijna morgen wanneer Geerten bij Lowis aanklopte ... In haar witte nachtpon, waarin weeldrig-rondde de molligheid harer vormen en de losse borsten wibbelden, deed ze open ... Met schijnheilig-ontdane tronie vertelde hij hoe, ongelukkig-genoeg, dat vervloekt vat was kwijt gespeeld, en hoe het hem amper gelukt was te gaan reepen snijden. Een moment bekeek Lowis hem stijl, werd dan boos over 't ondergane verlies ... Heur mond trilde van ingehouden toorn

terwijl Geerten voortrasde, opgewonden door de ettelijke "bockskens", gedurig terugkomend op 't geluk dat hij nog had te kunnen gaan vluchten ...

Bruusk-ruw in de gevallen stilte, zei Lowis hoonend en woedend: "Vijg!" ...

"Salut, tot morgen," antwoordde Geerten, niet-eens heel erg getroffen, maar voelend hare verachting ...

De zotte dagen van dolle pret waren in 't land ... Zooals ieder jaar zouden de "Ware Varensvrienden" den laatsten dag van vastenavond, in groep uitgaan. Daarvoor spaarden ze sedert nieuwjaar in 't kasken, dat bij Lowis in de herberg hing, tegen den muur tusschen een in vergulden kader ingelijsten Red Star-boot en eene hoog-bont gekleurde reklaam van Scotch Whisky.

De weinig talrijke leden, allemaal roeiers, kwamen tegen den drieën samen hij de Plezante bazin om 't gespaarde geld te trekken. Ze hadden een grooten platten natiewagen gehuurd met twee stoere, zwart-glimmende gek-getooide paarden bespannen ... Op den wagen stond een versch ontstoken gerstenton en een komfoorken met lange buis, waarop Käthe, bij 't doorrijden der stad, koeken zou bakken ...

Wanneer de Plezante Bazin-zelf, klaar was, kwam heel de groep al zingend uit de herberg, nam op den wagen plaats ... Heel de buurt stond met gapenden mond te kijken op het rare gedoe der maskeraden, elkander- aanwijzend onder luid-proesten de mannen of vrouwen, die ze herkenden ondanks hun gemaakte stemmen ... Lowis, breed en groot, had een rose zijden, druk met roode linten versierd bébé-kleed aangetrokken, zoodat onder 't kanten bezetsel heur mooi-gevormde in vleesch-kleurige kousen gespannen kuiten, zichtbaar bleven ... Heur vlam-ros haar slierde los over rug en schouders, en onder de breede kap met vrij wuivende, zacht-roode binders, donkerde ernstig het zwarte masker met de gloeiende oogen. Naast haar stond Geerten, in lang wit nachthemd; voor 't aangezicht een doodskop, schel-geel bij 't smetlooze wit eener fel-gepinde vrouwenlaapmuts ... Franske was er in clown, veelkleurig en nauw-sluitend om zijn ranke lichaam en bij hem bevond zich Fientje in fluweelen jongenscostuum, strak-passend om heur lenden en wel-gevulden sierlijk-rondenden boezen. Heel de ploeg, ruige roeiers in ouw-wijven met reuzige hangborsten, en dik geheupte vrouwen in mans-kostuums was reeds op den wagen. Ze wachtten enkel nog op Käthe ... Venijnige Charel in bloed-rooden torero uit Carmen, wipte terug binnen, bracht Käthe, in goudbestikt Tyroler-meisje, mee buiten. Ze droeg een grooten pot met hoog opgewerkten pannekoeksdeeg. Dan, met een forschen ruk der zich schrap-zettende, paarden, bolde zwaar de wagen over de bobbelige kasseide ...

Domien had zijn harmonica meegebracht, begon te spelen, ernstig, bijna plechtig ... Heel de straat dreunde van 't uitgelaten jubelzingen ...

... Wij zijn hier, wij zijn hier!...

Wij zijn de mannen van het schipperskwartier!...

Hoog-gillende vrouwenstemmen en zwaarder mannengeluiden galmden door elkaar, overschreeuwden de moeilijk volgende, zeur-zingende en hijgende harmonica. Het ouwe Suske van Loock sloeg met den koterhaak op het potdeksel ... Bij elken hotsebots over een hobbeligheid van den steenweg werden ze door elkaar geschud ... Groepen dansende en zingende kinderen, hand in hand, volgden hen ... Franske en Vernijnige Charel wierpen centen te grabbel, die de knapen, malkaar stootend en stampend, trachtten te bemachtigen, haarkenpluk doende wanneer milde werpers het geboden ...

Op de Meir, kuierde 't volk in dichte drommen over de gaanpaden, wijl de stofferige confetti, geel en rood en blauw en wit, op de stemmig donkere kleederen neerwirbelde en de lange veelkleurige linten der slingerende serpentines met gracielijken zwaai, ál krinkelend, door de gouden zonnigheid der lichte lucht flitsten en midden de menigte neerdraaiden ...

... Hier begon de jool voor goed ...

Käthe bakte koeken, wiep ze handig in de hoogte, ving ze weer op, en zingend en drinkend werden ze half-gaar en zonder suiker binnen gesneukerd ... Soms door 't schokken van den wagen en 't danige dansen, viel een koek op 't hoofd der mannen ... Dan gierden ze 't uit van dolle pret, schreeuwden en schaterden wild en luid ... Welgemikte serpentines omzwierden Lowis, die te midden der vreugde haast waardig troonde naast zwelgenden Geerten. Ze voelde hoe de blikken der mannen rustten op heur vollen boezem, die, wen ze met de anderen moest meespringen, vroolijk opwipte ...

Haar nabij stond Franske, dien Fientje niet uit het oog verloor ... 't Meisje bleef ernstig, zag jaloersch naar de flink-gedraaide kuiten en de weeldrig-lokkende vleeschelijkheid van de rosse. De wagen doorkruiste heel de rumoerige stad, van tijd tot tijd stilhoudend voor een groot koffiehuis, waar de linksche roeiers zich op andere Zondagen aan begaapten ... Daar maakten ze dan een helsch spektakel, renden tusschen de wit-marmeren tafeltjes door, malkander bij de schouders vasthoudend ... In de kroegjes waar ze aanlandden, dronken ze, en bralden schunnige liedjes ... Wanneer de avond gevallen was, werd de wagen naar huis gezonden. Arm in arm, de

mannen reeds zwijmelend, slierden ze door de straten, baldadig gillend uit heesche kelen ... Domien, met zijn harmonica, liep met lamme slungelig-buigende beenen en vooroverhellend lijf, vooróp, trok bij poozen een klagend-snerpenden toon uit zijn nauw nog plooiend en rekkend speeltuig.

Geerten, verwarmd door den drank, opgehitst door de kittelende beking, die van Lowis uitging, trachtte steeds heur arm te grijpen, wilde ze ontrukken aan Franskens indringerigheid. Heel de ploeg ging van danszaal tot danszaal, stil-aan afbrokkelend, wyl hier en daar, enkelen met vrienden plakken bleven zoodat de joelende hoop staag verminderde ...

Rond middernacht waren ze nog met hun vieren: Geerten, soezerig-zeurend in zijn bevuild en verfrommeld nachthemd—een bespottelijke dood onder de half scheef-hangende pijpjesmuts—met 't pipsche Fientje, en Frans, levendig opgewekt met rosse Lowis, wier lijf hij genot-vol beroerde wanneer 't gedrang groot was ... Fientje, jaloersch, deed lief tegen pappig-ongevoeligen Geerten, om heur vrijer te tergen ... Samen trokken ze naar de Scala ... Geerten, wat suffend, moeilijk ademend langs den reeds door bier-drinken en sigaren-rooken week-geworden mond van zijn doodshoofd, liet zich meetroonen, betaalde voor Fientje.

In de groote druk-versierde danszaal, onder de van pijler tot pijler kartelende arabische spitsbogen, hing een muf-zware grijze lucht doortrokken van sigarensmook en bedwelmende wijngeuren, als een dichten nevel omwasemend de duizenden lichtpeertjes, die in vurig-veelkleurige festoenen langs de bogen slingerden.

Schetterend doordaverde schel-gemeene muziek de dronken-makende atmosfeer, overschreeuwd door de rumoerende en tierende dansers ... De hal dreunde van dubbelzinnig-liederlijke zangen stijgend uit heesche strotten.

Een oogenblik stond Geerten verbijsterd, dan greep Fientje hem beet, dwong hem mee te springen, want Franske en Lowis waren reeds in den bak ... Hij bemerkte hoe zijn medevrijer een arm om de lenden der plezante bazin legde, hij hoorde hoe zij, het zwaar-omlokte hoofd achterover werpend, klokkend schaterde uit volle keel, wyl Franske heur kittelde. Om hen wirrelden wriemelende koppels in wilde bacchanale, elkander omstregelend en zoenend met vollen mond ... Steeds dreunde de muziek en lawaaiden de schorre stemmen ... Om de dansruimte stonden heeren, die de vermomde vrouwkens vastpakten en lijk ballen naar elkaar overwipten ... De saturnale vierde hooggetij tusschen de dooreenkrielande verbeeste menigte.

Opeens, slaakte Fientje een kreet, trok heur geleider voort buiten het gedrang, onder de galerijen waar prieeltjes in vuil-groen loover gebouwd waren ten gerieve der champagnewijn zuipende wellustelingen.

—"Geert ... Geert ... ze zijn niet meer te zien ... Franske en de rosse."

Geerten verschrikte, kwam plots tot bezinning nu hij zich buiten den steeds voortjachtenden dans bevond ... Zijn bloed kookte, klopte in zijn slapen ... Fientje sleurde hem mee naar boven, waar ze zicht hadden op heel de zaal ...

In den rook en de walgelijk riekende wijn-dampen, tusschen de fluwijnig-blanke of blakend-verhitte gezichten der vuig-beluste menschen, trachtten ze de vermisten op te sporen, doch nergens bespeurden ze 't rose bébé-kleed van Lowis noch den spannenden veelkleurigen clown van Franske ... De tranen stonden Fientje in de oogen.

—"Ze zijn wellicht in de priëeltjes gekropen," sprak Geerten schor van opwinding en jaloerschheid ...

Samen liepen ze langs de groene looverhuisjes, die ook boven op de gaanderij opgetimmerd waren ... Hier werd botgevierd de zinnelijke geilheid ... In de armen van bleeke jongens, door traag opgeslurpten Champagner opgewonden, lagen rookend en drinkend, de ver uitgesneden kleedjes los-hangend over de losgewoelde borsten, jeugdige meisjes, 't masker weggetrokken om vrij te laten den wulpschen, karmijn-rooden, zoen-gragen mond, waarop de nat-bloedlooze lippen der genieters zich vastzogen.

Gejaagd, nauw-ademend, met loerend-ijverzuchtige bliken liepen Geerten en Fientje, speurend, langs helse lust-huisjes, waar door éenzelfde opgezweepte dierlijke genotzucht gedreven, mannen en vrouwen elkander omvingen; wyl buiten deinde de menigte der kijkgragen, met glunder-glinsterende oogen, spotwoorden roepend ...

Nergens was Lowis te zien ... Immer opgewondener drong Geerten verder, op zijn beurt meesleurend 't walgende Fientje ... Nu nog de benedenpriëelen langs!

De roeier botste op twee, heel-laag gedecolleteerde lichtekooien, die hem uitscholden: hij hoorde niets ... 't Zweet gutste hem over 't lichaam, hij trok het onderdeel van zijn masker stuk, hijgde naar adem. De haren los, het fluweelen buisje door toetastende handen half van 't lijf gereten volgde Fientje, gedwee ... Ze vonden niemand ... "Ze zijn weg," zuchtte ze, begon bijna te weenen ... Geerten vloekte ruw ...

Samen verlieten ze de zaal ... Ontdaan, sprakeloos, doorkruisten ze de stad, trokken koffiehuisen binnen en uit, in doelloos zoeken. Het motregende ... Het water sijpelde hun door de kleederen ... Geertens witte hemd was met slijk besprinkeld ...

Voortdurend vlotte de menigte langs de hel-verlichte straten, en 't leek hen of er vele dagen

verloopen waren sedert hun vroolijken tocht per natiewagen door de leutig-feestvierende stad ...

Geerten gevoelde dat hij nu overwonnen was, dat de stille strijd tusschen hem en Franske om 't bezit der plezierige schoonheid van rosse Lowis nu geëindigd was met zijne neerlaag ... Een oogenblik kwam de gedachte in hem op zich met Fientje te wreken, doch ze zijlings beglurend in het smart-verwongen gelaat, vond hij ze te miezer en niet begeerlijk genoeg. Thans, na de opwinding van den dag, werd hij intens bewust hoezeer die vrouw hem diep in 't bloed zat.

Toen de kille morgen naakte en de wandelaars schaarsch werden, liet Fientje Geerten alleen ...

"Ik ga naar huis zei ze, misschien is Frans dàar, maar 'k denk het niet ... 't zal wel "af" zijn tusschen ons ..."

Treurig, sukkelde Geerten door verlaten straten van eenzaamheid. De fijne regen druide aanhoudend neer, deed spiegelglimmen de steenen ... Zijn mombakkes hing af, losjes zwierend aan het bindsnoer ... Aan de werf slenterde hij van kroeg tot kroeg, verstompd zijn denken door borrel nà borrel, tot het schuimspeeksel de lippen vieselijk bekroesde ... Van 't gaanpad zwijmelend, gleed hij uit en viel, langsheen in 't slijk; werd door een nachtwaker opgeholpen ... Voort strompelde hij weer, nu eens schuivend langs vuil-vochtige gevels, dan weer knieënknikkend zwalkend naar 't straatmidden toe ...

Er begon beweging te geruchten in de loom-ontwakende stad ... De eerste tram snorde voorbij, werklieden, nog slaperig, togen naar hun arbeid, bespottend den smerigen maskeraad met de loddelijk-bengelende doodskop-mom ... Straat-in straat-uit sjokkerde hij, in de triestige klaarte van den smokkeligen regenvormen. Het stadsleven ging alweer zijn gewonen gang. Onbewust was Geerten in 't buurtje gekomen, waar Lowis woonde ... Langsheen de huizen scherend, door al de burens nageoogd, en van de joelende straatjeugd gevolgd, geraakte hij voor de deur van 't kabberdoesken ... Met groote moeite trad hij de stoep op ... stootte de deur open ... de bel relde ... Zwijmelend, van zich-af spuwend, met verdwaasde oogen stond hij midden den reeds opgefrischten vloer der gelagkamer.

Daar verscheen Lowis, in haar nachtjak, ver-open op blooten blanken boezem en Franske in hemdsmouwen. Nog vóór Geert den tijd had een woord te bazelen had Fransken hem omvangen, en Lowis de deur wijd-opengegooid. Met een flukschen duw en een trap van de bazin, vloog Geert de deur uit, tuimelde zwaar op de slijkerige steenen.

Ontnuchterd richtte hij zich op, en aangehitst door de talrijke kijkers, wilde hij de deur instampen, gelukte erin ze te ontsluiten, doch werd door Franske terug gedrongen en met één stomp midden de borst neergesmaakt, wyl Lowis op hoonenden toon, dat allen het hooren konden, hem achterna riep: "Vijg!!" ...

Grommelend-vloekend, bezag hij woedend de gegrendelde deur ... zwierf dan voetje voor voetje, machteloos-zwikkend, binnensmonds verwenschingen lallend, verder in zijn potsierlijk maskeraden-pak.

"Pietje de dood!" huilden gier-lachend de straatjongens en saamgetroppelde buur-vrouwen spotten plat-weg: "Hoorndrager" ...

Vuistdreigend keerde hij zich om ...

"Worst!..." "Vijg!!..." "Pietje de Dood!!..." brulden de kinders, den waggelenden roeier steeds dichter naderend om aan zijne fladderende hemdslippen te snokken ... vluchtend wanneer hij zich omdraaide ... En "Vijg"-roepend, grabbelden ze in den modder, wierpen met groote klodden, die uiteenspattend tegen zijn goor plunje pletsten en erop kleven bleven.

Eerst in den morgen van den volgenden dag werd Geerten wakker, zette zich half recht, voelde zijn dikke tong droog in den papperigen mond, wreef zich de nog-zwaar neerhangende oogleden en gaapte met vervaarlijke openspalking der ruig-behaarde lippen ... Stil-aan rees hij uit zijne verdooving, kwam bewustzijn in zijn kop. In de smerige bedompte kamer viel schaars het zonnelicht, even beglansend den grauww-rooden tegelvloer, met kleine vlammetjes fonkelend in de glasstolp van den kruis-lieven-Heer op de schouw. Op de kachel stond de moor suizend te stoomen ...

Trees slette rond in 't keukentje, sloeg haar vent van ter zijde gade, wachtend op zijn eerste woord. Klappijen hadden haar den vorigen dag, nadat ze Geerten 't vunzig-besmoezelde pak had uitgetrokken en te bed geholpen, 't gebeurde in 't lang en breed verteld, haar den wijzen raad gevend van deze gelegenheid te profiteeren om Geerten thuis te houden ... Trees had heur beste kleeren aan en heur vuil donker-bestoven haar zat strakker dan gewoonlijk in twee stijf-weg-gestroke blesken ... Ze schonk koffie op, onafgebroken sprakeloos loenschend naar Geerten wiens tanige verwilderde kop, terug neergezakt was in 't kussen ... Eindelijk nam ze een kop, spoelde ze gauw uit, goot ze boordevol koffie, bracht ze haren man ... Die ongewone vriendelijkheid verwonderde hem, deed hem zacht-aan en meesmuilend slurpte hij met groote slokken den drank, die klokkend spoelde door zijn bier-vuile keel ... Plots Trees aankijkend, taalde hij verbaasd:

"Hedde-gij, verdraaid uwen besten tenue nu niet aan ... Pruttige?..."

—"Ja, Geerten ..."

—"Wel, God van maranten, zoude niet omvallen en ter eere van wat Heilige?..."

—"t Is moeder-zaligers sterfdag en ik moet naar den dienst, in de Preekheeren ... dat weet ge toch wel ..."

't Leek hem de moeite niet meer waard, daarop te antwoorden. Allemaal centen weggesmeten, meende hij, en liet Trees betijen zonder naar heur om te zien, tot ze eindelijk vertrok na lang zoeken in eene half uit-de kast hangende lade, om heuren paternoster te vinden ...

—"Zijt gij nog thuis, straks, wanneer ik terugkom?" vraagde ze ...

—"k Weet niet ... 't Gaat u niet aan ... Salut! en den wind ván achteren!..."

Wanneer zijn vrouw weg was, sprong Geerten 't krakende bed uit, begon zich te wasschen in een grooten emmer koel water ... 't Was hem een weelde de frissche nattigheid over rug en harige borst te laten stroelen, en proestend spoelde hij zijn zeep-schuimenden ruigen kop, dat de haren recht stonden in dikke klisjes bijeen-geplakt ...

Nu was hij heelemaal opgeknaapt en onder het eten der dikke met margarine besmeerde broodhopen, kwamen als een martelende obsessie de herinneringen aan 't gebeurde van den vorigen ochtend in hem opdringen. Geerten had verdriet, nu hij wist hoe het onvermijdelijke gebeurd was: tusschen hem en Lowis was alles gebroken en uit.

Kauwend op zijn pruimpje zon hij op wraak, doch het bleek hem weldra bespottelijk zijn plannen te volvoeren. Het hielp tóch niets dat hij Fransken paars en blauw sloeg of de ruiten van 't kroegsken ging ingooien ... Aan zijn vroegere onoverwinnelijke kracht was hij, sedert het gevecht met venijnigen Charel, allengskens gaan twijfelen. Wat zou die lachen en leute hebben om zijn ongeluk ... Hij hoorde hoe de anderen meevooisden: "Dats rats in mijn voeten" ... Franske mocht doen wat hij verkoos: immers 't was een jongman, en dat hij Fientje Mossel zitten liet was een dagelijksheid, waarover na een wijle, de ratelende tongen wel zouden zwijgen. Zoo redeneerend, besloot Geerten van zich maar in het ongeluk te schikken. Iets anders nam hem nu heelemaal in en dat zou worden zijn wraak ... op Lowis en schoon Franske ... den Venijnigen en al de andere luizen: nu zou hij zijn moteurken welhaast bezitten.

Kort ná 't geval met het in stilte verschacherde vat wijn, was hij in onderhandeling getreden met een constructeur voor 't bouwen van een sierlijk bootje, en daags vóór vastenavond-nog, had hij toegeslagen en een voorschot aan den wantrouwenden handelaar afbetaald ...

Wanneer Geerten aangekleed was, trok hij naar het werkhuis om den bouwer spoed te doen maken, want hij wist wel dat hij voortaan bij de andere bootjes-roeiërs niet meer in tel zijn zou ...

Iederen morgen bijna, ging hij nu kijken hoever 't met zijn moteurken stond, en wijl hij nu geen geld thuis bracht, dwong hij Pruttige Trees, elken dag met haren stootwagen vodden te gaan rondhalen in de stad ... 's Avonds moest ze 't geld, dat de opkoper haar betaalde voor de vuile lompen, aan Geerten aftellen en wanneer ze te weinig aanbracht, raasde hij vloekend en dreigend ...

Op een namiddag deed hij zijne oude roeiboot op een steekkar thuis brengen, begon ze dan op te schilderen ten-einde ze te kunnen verkwanselen, want in zijn ijver om 't mooiste motoreken te hebben had hij er versieringen doen aanbrengen, die den prijs ervan deden stijgen boven 't bedrag waarover hij beschikte ...

Trees waagde niet uit te vorschen waarom Geerten niet meer roeien ging; ze meende dat hij zich schaamde over zijn belachelijk avontuur met Lowis, want voor haar bleef de aankoop van 't motoreken een geheim.

Nu ze 't oude roeibootje liggen zag, op de binnenplaats met de versch-geteerde zwartglanzende kiel in de lucht, durfde ze eindelijk te vragen aan Geerten, die ijverig-borstelend de boorden licht-rood kleurde ...

—"Wat zijt-ge nu van zin, Geert, met uw bootje"?...

—"Verkoopen," snauwde hij norsch ...

—"En dan"?...

—"Verrekt", klonk het nurksch-kort-af ...

"Brengt maar eens thuis," voegde hij er bevelend aan toe, veegde dan heel voorzichtig de schel-roode verf uit, profijtelijk-kauwend op een ouwe pruim, speeksel spritsend links en rechts in vuil-donkere vlekken op de grijs-blauwe steenen ...

Van tijd tot tijd nu, trok Geerten de Schelde over naar Sint Anna, waar hij den huisbewaarder der Yacht-Club bezocht, met hem hernieuwend de kennismaking van vroeger toen ze samen als lichte matrozen vaarden op den "Devonshire" ...

Sluw-royaal trakteerde hij, nam den Bart in vertrouwen, deelde hem mee hoe hij in 't geniep een motorbootje liet maken, vroeg of hij hem zou aanbevelen bij de heeren der Club, om hen over te brengen, wanneer zij in den zomer naar op-stroom-gemeerde zeilscheepjes wilden komen ... Vreugdevol staarde Geerten nu de toekomst in, die hem tegenlachte, gul en veelbelovend ...

Op een avond, keerde hij, in-vroolijk, bijna uitgelaten, terug van den constructeur, die hem 't

bootje had laten bekijken ... Kant en klaar was het, alleen moest het nog wit-geschilderd worden en van rood-fluweelen zitbankjes voorzien ... Heel helder zag hij de ranke slanke lijnen van den scherpen boeg, en de fijne buiging van de flink-stevige kiel, waar, heel van achter, het kleine drie-bladige schroefje aangebracht was. Nog een week geduld en 't bootje zou door 't Scheldewater klieven ...

Peinzend en zinnend beende hij, door oude gewoonte gedreven, langs de straat, waarin de Plezante bazin woonde. Vóór het huis was het zwart van bijeengedromd volk ... Nieuwsgierig naderde Geerten ... Hij hoorde 't door elkander roepen van twee hoog-schelle vrouwenstemmen, ópjoepend boven 't gelach der omstanders ... Hij herkende de taal van rosse Lowis, was een oogenblik ontroerd, naderde toch om te zien.

De plezante bazin, schoor-staande op beide uitgespreide beenen, de armen wijd-open, versperde met heur zware gestalte de heele deuropening ...

—"En ge zult er niet binnen," krijschte zij, uitdagend ...

—"Smerige rosse hoer"!...

In de pletsende klaarte der hel verlichte vitrine stond Fientje. Snel vingerde ze in heur kapsel, dat slierend losgolfde op haren rug, greep een paar haarspelden, en heesch-vloekend, wipte ze op Lowis af, poogde haar 't aangezicht van-een te krabben.

De rosse schoot naar heur aanvalster toe, greep ze bij de hangende haren, trok er-mee, woest sleurend dat het meisje van pijn gilte. Met brusken armzwaai klauwde Fientje de bazin door 't van inspanning hoog-paarse gelaat, dat het bloed langs heur kaken biggelde ... "Daar leelijke smots!" ... "Allemansgerief" ... Lowis wilde de tierende vrouw omklemmen, doch zij verweerde zich dapper, greep de bazin in 't roode haar, dat de dikke vlechten uit-een vielen, trok met een sprong de mooie valsche krullen af, smeed ze op den grond, tot groote jool der gapers ...

—"Wat is hier te doen, baaske?" vroeg een juffrouwetje aan Geerten ...

—"Twee wijven die vechten" ...

—"Waarom?"

Zonder antwoord te geven, bang de aandacht te trekken, nu vooral wjl hij Fransken uit het portaal der herberg springen zag om de twee worstelende harpijen te scheiden en partij voor Lowis te kiezen, trok Geerten voorzichtig af ...

Weldra was het overall bekend dat Basse een moteurbootje in de maak had en er eerstdaags mee op de Schelde verschijnen zou. Dit nieuwsje verwekte onder de bootjesroeiers een opschudding van belang, vooral toen ze vernamen dat de "Vijg" op aanraden van Bart van de Yacht-Club in alle Vlaamsche en Fransche kranten eene advertentie had doen plaatsn, waardoor hij beleefdelijk verzocht om de gunst van 't publiek, en zich ter beschikking van ieder stelde voor 't maken van vaartochtjes aan billijke prijzen, op den stroom. Ze vermoedden wel, dat Geerten den Bart lekker had mogen betalen voor die hulp, maar 't gaf hun tevens de zekerheid dat de mededinging nog scherper worden zou.

Rik-Schampavie-zelf, duchtte Geertens concurrentie, het meest wjl hij nog steeds iedere week geld aan den baas uit 't Feschken afkorten moest. Er ontstond van lieverlede eene toenadering tusschen de ploeg van Rik en de gewone roeiers. Geen dag ging voorbij of er werd over Basse gesproken in dreigende woorden, en iederen morgen verwachtten zij er zich aan het spik-splinternieuw motorken te zien wegtuffen, sierlijk snijdend door 't groene Scheldewater.

Vooraf schoon Franske smaalde op zijn vroegeren makker, dien hij nu haatte en vreesde tegelijkertijd, wjl hij hem verdacht Fientje te hebben opgestoot tot het opstootje, waar de vuurrosse schoonheid der plezante bazin, zoo deerlijk gehavend was uitgekomen. Hij was ook naijverig, in stilte bang dat Geerten zijn oude plaats in 't hart der veranderlijke Lowis, terug innemen zou nu hij met zijn motorken meer geld verdienen kon ... Vloekend en tierend, zette hij bulderend, de anderen aan het bootje bij de eerste gelegenheid de beste te vernielen ...

Door de koepeling der doorschijnend-blauwe mei-morgenlucht, waarin zweefden de roomige wollige wolken-vlokjes, goudomhoog en flossig, vloeide 't heerlijk jeugdige zonnelicht, de heele ruimte doortintelend met glanzende klaarte, gloeiend op de vergulde tinnen der hoge huizen en kristallijnig flonkerend in de opsprinkelende waterdruppels boven de schuimstrepen, die zachtziedend uitlijnden achter de staag-forschig malende schroef van een wegstevenend stoomschip ...

Rank-wit, sierlijk vlug schoot Geertens motorken door de opkammende bobbelbaren beschud met kwijnend-gouden lichttintelingen, door elkander wemelende schakeeringen van veranderlijke kleuren: licht zee-groen vervloeiend tot diep-hemelazuur teer-blank gestreept ... Zijn bootje huppelde blij en gezwind op de hobbelende golven, die achter den loggen stoomer uitwaaierden, tegen den oever klotselend verstierven ... Heerlijk, overmoedig-jong, klonk het doffe tuf-ontploffen over den wiegelenden vloed, werd door de kaaien teruggekaatst ...

Langs den scherpen boeg sprong het water óp, gleed kabbelend op-zij, vloeide in gesmijde lijning terug omlaag, langs de blanke flanken, in de diepe barenwemeling, werd eindelijk tot wit-

opborrelenden schuim-staart geslagen door 't onzichtbare schroefje ...

Met volle kracht, bij kort klare knallen van den motor, scheerde het rijzig-lijnende vaartuigje over de deining als een witte meeuw, drijvend met langs het lichaam gestrekte vlerken, keerend en wendend, lenig-slank, brekend den opsprinkelenden golf-slag, die het een oogenblikje, zachtveerend dansen deed ... Zoetjes dobberend sneed het door de ruischend-bruisende wriemeling der rolle-bollende baarkens ...

Geerten had daar juist zijn vijfden klant overgebracht, en nu vond hij er een danig genot in zijn moteurken te doen heen en weer varen, midden de zon-overgoten rivier ...

Eene overzetboot paddelde voorbij ...

De menschen op het dek oogden het mooie òp wippende scheepje ná, dat Geerten dwars-door 't vaarwater stuurde ... Traag, onder 't forsche buigen en strekken van spierig-pezige armen, schoven roeisloepjes over den stroom, moeilijk vooruitkomend tegen het opkomend tij, dat de vaartuigjes altijd afdrijven deed.

Schoon Franske, keerde terug van Sint-Anneken. Zijn bootje was leeg ... Regelmatig plonsden de riemen in 't water, deden duizenden zon- doortintelde druppels opstuiven bij elken slag ... Zijn plat-bodemig schuitje was log en zwaar, moeilijk om te besturen.

Tuffend kwam Geerten aandrijven, klievend door de meevloeiende strooming. Franske stuurde zijne boot dwars voor 't moteurken ... Plots-opschrikkend, wilde Geerten opzij-wegschieten, doch de vloed voerde hem mee en met een doffen knots botste hij met groot geweld op Franskens schuitje, dat koppeken onder deed, weer boven kwam ... De motor stond stil, pufte niet meer ...

Franske was overeind gesprongen, een riem hoog-opgeheven, vloekend ... Met een forschen armzwaai bonsde de roeispaan op den half-verdekten boeg van 't moteurken, sloeg een diep bosselende bluts in 't zink, deed de afblottende verf in schilfers rondspringen.

Woedend, schor-schreeuwend greep Geerten zijn noodriem, die in 't bootje lag, zette zich schrap-schrijlings op 't rood-fluweelen zitbankje, zwierde met uitgestreken arm zijn riem boven Franskens kop ... Van den oever kwamen roeibootjes aanvaren, snel voortbewegend onder de dubbel-krachtige slagen der nieuwsgierige mannen ... "Zóo rap hadden ze't nu toch niet verwacht" ...

Met een fellen slag verbrijzelde Geerten den riem in Franskens hand ... De brokken ploften in 't water en van den hevigen schok wiegewaagden en dobberden de bootjes, wild stijgend en dalend ... Ras vatte Fransken zijn tweede roeispaan, hakte er geducht mee op 't witte vaartuigje, dat bij elke wiegeling water schepte.

Al de roeischuitjes lagen samengeschoold om de worstelende mannen, wier machtige gestalten flink-omlijnd, pezig-stoer, klaar-afgeteekend stonden op de ijlheid der zon-doorgloeide meilucht. De kampers repten geen woord, hijgden van inspanning, elk oogenblik vreezend den noodlottigen houw, die hun deinend bootje zou doen kapseizen ... De kijkers riepen, hitsten hen op lijk vechtende honden. Op de wandelbruggen, op de dekken der schepen, aan de kade, verdrongen zich de toeschouwers, staarden met verwonderd-angstige blikken. De hevelende kranen, stonden een pooze roerloos met in de lucht den bengelenden last aan den stijf uitgestreken arm, en gedurende een oogenblik, hing ongewone stilte boven den rimpelenden stroom, waarover laaide in slinger-strepen vloeiend goud, de pure straling van 't zonnelicht.

Geerten bukte zich, den ruig-behaarden kop intrekkend tusschen beide schouders, wipte dan weer recht, kapte als een bezetene op Franskens schuitje ...

Plechtig-bijna, hief Franske de zware roeispaan krampachtig met beide handen omkneld, omhoog, wyl zijn bloeddoorloopen oogen uitpuilden in 't roodblakende toorngezicht, zijn nekpezen als koorden spanden, en zijn spieren dik-bolden; liet nu brusken den riem met volle kracht neerbonken op Geertens schoft. 't Moteurken sloeg op-zij en met een plof plompte Geerten 't water-in, dat hoog opspatte in iriseerende druppels ...

Basse's kop, kwam even boven ... Uitgestoken armen klampten hem vast, wierpen hem in een bootje, dat naar de stad terugvoer ... Onderwijl was 't moteurken midden kokende schuimbobbeling van 't hevig woelende en wentelend-kolkende water, gezonken zonder dat één der roeiers er een vinger naar uitgestoken had ... Franske bereikte al flikkerend 't Vlaamsche Hoofd ...

Geerten even tot bewustzijn teruggekeerd, had een wijle de visie eener groote wit-bepleurde kamer waar in 't licht-gekleede mannen hem warm in wollen dekens rolden, dan hem neerlegden onder zwart-linnen kap van 't wiegende wagentje, dat hem naar 't gasthuis vervoerde.

Heel lijze sleepten de dagen voorbij en werden tot sleur-gelijke eenzame weken en eindeloze maanden voor Geerten, lijdzaam-wachtend de talmende genezing, die hem soms niet-wenschelijk scheen, want 't leven leek hem nu wreed en somber, weëg van leegte en liefdeloosheid. Toch kwam de beternis stillekens-aan ... en toen hij rechtzitten kon en de heele zaal overkijken, waar nog vele lijdens worstelden tegen de krankheid, haakte hij ernaar hier weg te zijn, uit die mokerzware mufte ziekteatmosfeer.

Regelmatig kwam Trees hem bezoeken en ook soms Sophie, zijn zuster, die druiven meebracht.

Zoo vernam hij dat Lowis op trouwen stond met schoon Franske, die haar "zoo" gemaakt had ... fluisterde men ... 't Deed hem geen pijn: zijn geest was dof en voos. Alleen de prediktoon van Sophie, welke hem berispte om zijn vroeger slecht leven en hem voornemen deed zich nu eens voor goed te beteren, hinderde hem geweldig ... Zijn moteurken was verloren ... zijn krachten gebroken, 't roeien zou nu onmogelijk wezen ... Wrevelig-smartelijk tikkelden die gedachten voortdurend in hem òp, deden alles donker-dreigend en triestig schijnen ...

Eindelijk op een mooien Oogst-morgen, daverend van goud-glariënden zonneschijn, trillend van roerlooze warmte, mocht Geerten 't benauwende gasthuis verlaten.

't Avonde ... De laatste bloedstrepen vergloorden, en over de diep-azuren lucht kwamen donkere voelen zweven, waarop twinkelden, heel zwakjes nóg, enkele sterren, goud-sprinkelingen gelijk op zwaar-fluweelen mantel-sleep ...

Tusschen de boomen der lanen hing de zoelte nog loom en drukkend ... Met zijn samengerolden mantel over de schouders, zijn dunne kleederen flodderig-hangend om 't vermagerde lijf, de groot-kleppige klak diep over den fel-vergrijsden smal-geworden kop, toog Geerten naar het verre-weg liggende zeilschip, waar hij nacht-waak had gekregen door tusschenkomst van zijn schoonbroer, den waterklerk ...

Hij klopte zijn vunzende pijp uit tegen zijn schoenzool, stapte dan verder, de haven toe ... Voor hem, tusschen de donkerte der stofferige boomkruinen, zag hij vagelijk spitsen hel-gele of blanke masten, waaraan kruisten de raas, dik van opgerolde zeilen ...

Met tegenzin ging hij naar zijn post ... Nu woonde hij met zijn vrouw, aan wie hij beterschap beloofd had, op een vlierinkje in eene der dicht-bevolkte naar gebakken haring en smout stinkende volkswijken der binnenstad. Dat leven van overdag slapen in een dof kamertje, snikheet en vuil, en 's nachts waken op een doodstil schip, midden de treurige eenzaamheid der nachtelijke dokken; dat hondenbestaan vervloekte hij ... De komende nacht zou zijn 'lijk al de vorige: een gruwel voor hem, een stille marteling zonder einde, door niets-gestoorde verlatenheid waarin 't harde blaffen van een heeschen hond, 't schorre toeten van een sleeper, of 't verre ratelen van een kraanketting groeien tot reusachtige geluiden, galmend over de diepe-donkerheid van 't onbewogen water waarop strepen, hel-oranje gloeden van gaspitten of krinkelen rilde lichtlijntjes van twinkelend-sterrende lantaarntjes in onzichtbare mastspitsen ...

Geerten sufte, had wee naar zonnelicht, spetterend-dansend op de golvenwiegeling, warm-doorfonkelend de ijtheid der ruimte, kletterend tegen de vroolijk-wit geschilderde scheepskajuiten en blekkend in de klare vensterruiten der huizen langs de kade, waar de bries speelsch voorbij suist licht en blij als een zomerzonnekind; jagend de goud-omrande, nauw-omkrullende wolkjes door het teer-blauw azuur, van sparkelend vuur doorgensterd ...

Geerten ging en zijn schreden werden traag en loom ... Hij trok een brug over, zag de lichters dicht tegen elkander aangedrumd, klaar tot uitvaren ... In de verte, aan 't einde der breede straat, waarin de gaspitten één voor één aan-flapten, hoorde hij het zagend-hijgen eener harmonica, die poogde opgewekt te zijn en te beheerschen het lawaaierig zingen van mannen en vrouwen ... 't Groepje naderde dansend ... Ze liepen met koppels ... 't Zal een houwelijk zijn, peinsde Geerten, zich herinnerend dat het Zaterdag was.

Met een schok, of hij in-eens ontwaakte, herkende hij de tenorstem van Franske en 't hoog-schelle gil-geluid van Käthe ...

Vandaag waren ze dus getrouwd, Lowis en Franske ... hij zou ze zien, ze moesten hem voorbij ... hij wilde terugkeeren ... Ze hadden hem reeds bemerkt ... 't Kon niet anders, want hij bevond zich in 't pletsende licht der toonraam van een kruidenierswinkel.

Lowis hing aan Franskens arm, ze was dikker geworden, en heur lijf zichtbaar zwaar ondanks de prangende keurs ... Ze stonden vóor hem, zwegen ... wijl de harmonicaspeler 't marsch-deuntje deed overgaan in den tragen rhythmus van een sleependen wals ...

—Dag Geert, taalde Lowis, luchtig, stak hem de hand toe ...

De anderen waren reeds voorbij, bleven wachten en riepen, wenkend met hoofd en armen:

—Allez mannen! manne-ën!...

—Gaat g'-er mee een snappen, Geert," vraagde Franske meelij-gevoelend met den slappen man vóor hem ...

—'k Moet gaan waken ...

—Toetoetoet!... Kom-op!...

Geerten ging mee ... Al zijn goede voornemens vielen weg, in zijn zwakheid dacht hij niet meer aan haat of vijandschap ...

Het gansche troepje trok binnen in het drankhuis op den hoek ... Fransken betaalde een rondeken, en nog één, en nog één ... Onderwijl walsten getuigen en bruid de stoelen omver ... Ze werden al lustiger en lustiger: hunne oogen schitter-straalden van danige jolijt ... willen of niet moest Geerten omtollen met Käthe ...

"nen Redowa," kondigde de harmonicaspeler aan ...

Onder 't dansen zwierden de rokken van Lowis, fel-afteekenend de ronding van heur zwangeren schoot.

Geertens hart werd warm ... 't Was nog beter zoo ... hij was te oud voor zoo'n flinke deern als de rosse ... toch speet het hem, niet meer te zullen genieten de zoete innigheid van haar weelderig lichaam ... Met een stevigen borrel jenever was de emotie ras doorgespoeld ...

Wanneer Franske zijn vrouw op heur plaats bracht, klopte Geerten heel familiaar en met oolijke oogen, waarin pretglimmingen vonkten, Lowis eventjes op den ronden buik, spottend roepend:

—"Bedod! voor dien erin zit!"

De heele herberg doorschaterend klonk het dol-uitgelaten lachen der heele bende—de mannen pletsten op hunne billen met een krakenden vloek van bijval, de vrouwen gierden hun plezier uit, onbedaarlijk, of pootig-vrijpostige mannen hen onophoudelijk kriebelden ... en met toegenepen oogen en wijd-opengespalkten mond in 't van louter leute stuipachtig vertrokken gezicht, brak de harmonicaspeler den teemenden redowa af met een oorverscheurenden-wanklankigen kwak ...

EINDE.

*** END OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK GEERTEN BASSE ***

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE
THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE
PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase "Project Gutenberg"), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™ electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. "Project Gutenberg" is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation ("the Foundation" or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing,

performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase “Project Gutenberg” appears, or with which the phrase “Project Gutenberg” is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase “Project Gutenberg” associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than “Plain Vanilla ASCII” or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original “Plain Vanilla ASCII” or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you

prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, "Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation."

- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.
- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain "Defects," such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the "Right of Replacement or Refund" described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you 'AS-IS', WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any

Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™'s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's website and official page at www.gutenberg.org/contact

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate.

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate

Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility: www.gutenberg.org.

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.